

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
Միջանկյալ Ֆինանսական հաշվետվություններ

2024թ. Սեպտեմբերի 30-ին
ավարտված ժամանակաշրջանի համար

Բովանդակություն

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին միջանկյալ հաշվետվություն.....2

Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն.....3

Դրամական հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվություն.....4

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն.....5

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ.....6

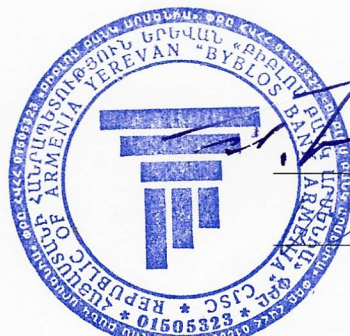
**Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջամակլալ հաշվետվություն
2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար**

	1 Հուլիս 2024 30 Սեպտեմբեր 2024	1 Հունվար 2024 30 Սեպտեմբեր 2024	1 Հուլիս 2023 30 Սեպտեմբեր 2023	Հազար ՀՀ դրամ 1 Հունվար 2023 30 Սեպտեմբեր 2023
Տոկոսային եկամուտ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսի մեթոդով	2,603,130	7,268,797	2,072,647	5,978,166
Տոկոսային ծախս	(1,452,198)	(3,864,104)	(991,798)	(2,897,880)
Զուտ տոկոսային եկամուտ	1,150,932	3,404,693	1,080,849	3,080,286
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ	110,419	296,479	94,865	249,590
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	(101,176)	(237,807)	(58,229)	(151,792)
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ	9,243	58,672	36,636	97,798
Զուտ օգուտ / (վնաս) արտարժույթային գործառնություններից	50,513	169,086	50,130	106,550
Զուտ այլ գործառնական (ծախս) / եկամուտ	(81,900)	(227,193)	(57,855)	(115,845)
Գործառնական եկամուտ	1,128,788	3,405,258	1,109,760	3,168,789
Ներդրումային արժեթղթերի և այլ ֆինանսական ակտիվների, հաճախորդներին տրված վարկերի, վարկ տրամադրելու պարտավորվածությունների արժեզրկումից				
վերականգնումներ / (կորուստներ)	(88,056)	(102,845)	41,881	155,143
Անձնակազմի գծով ծախսեր	(441,563)	(1,281,562)	(390,599)	(1,089,836)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(374,029)	(1,027,662)	(305,297)	(916,833)
Շահույթ մախքան շահութահարկով հարկումը	225,140	993,189	455,745	1,317,263
Շահութահարկի գծով ծախս	(34,025)	(189,122)	(71,444)	(230,152)
Հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթ	191,115	804,067	384,301	1,087,111
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հաշվետու ժամանակաշրջանի համար՝ առանց շահութահարկի				
Հողվածներ, որոնք հետագայում վերադասակարգվում են կամ կարող են վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս				
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ				
- Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	(78,797)	604,960	312,873	792,566
- Շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված զուտ գումար	-	-	-	-
Այլ համապարփակ եկամուտ / (վնաս) հաշվետու ժամանակաշրջանի համար՝ առանց շահութահարկի	(78,797)	604,960	312,873	792,566
Ընդամենը հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ եկամուտ	112,318	1,409,027	697,174	1,879,677

Գլխավոր գործադիր տնօրեն

Ֆինանսների և վարչարարության վարչության պետ

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը

Հայկ Ստեփանյան

Աճի Սարգսյան

15 հոկտեմբեր 2024 թվական

Գլխամասային գրասենյակի հասցե՝ Երևան, Ամիրյան 18/3
www.byblosbankarmenia.am

Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն
2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ

		Հազար ՀՀ դրամ	
	Ծնթգ.	30 Սեպտեմբեր 2024	31 Դեկտեմբեր 2023
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10	7,427,600	6,268,266
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	11	4,738,613	5,441,127
Բանկերին տրված վարկեր, ավանդներ և այլ պահանջներ	12	23,970,330	16,682,670
Հաճախորդներին տրված վարկեր	13	55,305,081	50,572,585
Ներդրումային արժեթղթեր	14	34,897,172	31,610,283
Օգտագործման իրավունքով ակտիվներ	15	365,095	416,504
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	16	2,926,739	2,849,472
Բռնագանձված ակտիվներ	13	138,473	147,727
Այլ ակտիվներ	17	354,542	336,555
Ընդամենն ակտիվներ		130,123,645	114,325,189
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Բանկերց ցերգրավված վարկեր, ավանդներ և այլ մնացորդներ	18	8,772,927	97,523
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	19	79,749,218	73,831,733
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		112,464	201,863
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	15	322,403	353,279
Այլ պարտավորություններ	20	970,743	787,101
Այլ ներգրավված միջոցներ	21	232,214	278,949
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	9	205,039	94,640
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	22	6,080,666	6,411,157
Ընդամենը պարտավորություններ		96,445,674	82,056,245
ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	23	26,249,100	26,249,100
Էմիսիոն եկամուտ		257,149	257,149
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ		522,608	(82,352)
Զբաղիված շահույթ		6,649,114	5,845,047
Ընդամենը սեփական կապիտալ		33,677,971	32,268,944
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		130,123,645	114,325,189

Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Դրամական հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվություն
2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար

	Ծնթգ.	1 Հունվար 2024 30 Սեպտեմբեր 2024	Հազար ՀՀ դրամ 1 Հունվար 2023 30 Սեպտեմբեր 2023
ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ			
Ստացված տոկոսներ		6,406,562	5,488,926
Վճարված տոկոսներ		(3,255,962)	(2,870,164)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ		296,273	249,128
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ		(237,876)	(151,636)
Զուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից		177,712	123,048
Վճարված հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի)		(18,065)	(24,932)
Աշխատավարձ և այլ վճարումներ աշխատակիցներին		(1,285,813)	(1,084,248)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ		(696,561)	(805,013)
Այլ վճարումներ		(221,378)	(98,520)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում			
Ներդրումային արժեթղթեր		(2,057,463)	(11,167,270)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ		726,828	6,468,996
Բանկերին տրված վարկեր, ավանդներ և այլ պահանջներ		(7,485,327)	(2,981,758)
Հաճախորդներին տրված վարկեր		(5,632,006)	3,430,444
Այլ ակտիվներ		(97,546)	(200,585)
Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)			
Բանկերց ներգրավված վարկեր, ավանդներ և այլ մնացորդներ		8,423,511	(2,901,823)
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ		6,873,439	2,881,171
Այլ պարտավորություններ		259,202	99,687
Գործառնական գործունեությունից ստացված / (գործունեությամբ օգտագործված) զուտ դրամական հոսքեր՝ նախքան շահութահարկի վճարումը		2,175,530	(3,544,549)
Վճարված շահութահարկ		(300,918)	(245,706)
Գործառնական գործունեությունից ստացված / (գործունեությամբ օգտագործված) զուտ դրամական հոսքեր		1,874,612	(3,790,255)
ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ			
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերումներ		(264,921)	(177,574)
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական հոսքեր		(264,921)	(177,574)
ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ			
Այլ փոխառությունների մարում		(46,157)	(12,562)
Վարձավճարներ		(30,876)	(55,681)
Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական հոսքեր		(77,033)	(68,243)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ / (նվազում)			
Փոխանակված փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(374,121)	(22,715)
Պարտքային կորստի գծով պահուստի փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		797	777
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ		6,268,266	13,015,224
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ		7,427,600	8,957,214
	10		

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն
2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար

	Հազար ՀՀ դրամ				
	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման սլախուստ	Կուտակված շահույթ / (վնաս)	Ընդամենը
Մնացորդը 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	26,249,100	257,149	(680,716)	4,345,691	30,171,224
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք					
Հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթ	-	-	-	1,087,111	1,087,111
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք					
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով սլախուստ					
Իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	792,566	-	792,566
Շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	-	-
Ընդամենն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	792,566	-	792,566
Ընդամենը հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	792,566	1,087,111	1,879,677
Մնացորդը 2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	26,249,100	257,149	111,850	5,432,802	32,050,901
Մնացորդը 2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	26,249,100	257,149	(82,352)	5,845,047	32,268,944
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք					
Հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթ	-	-	-	804,067	804,067
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք					
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով սլախուստ					
Իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	604,960	-	604,960
Շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	-	-
Ընդամենն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	604,960	-	604,960
Ընդամենը հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	604,960	804,067	1,409,027
Մնացորդը 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	26,249,100	257,149	522,608	6,649,114	33,677,971

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ն («Բանկ») հիմնադրվել է 2007թ-ին՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների, ինչպես նաև արժեթղթերով և արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների երաշխավորման համակարգի անդամ է:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, Ամիրյան փ. 18/3: Բանկն ունի չորս մասնաճյուղ:

Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Բանկի սեփականատերն է «Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ»-ին: Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է պրն. Ֆրանսուա Բասիլը:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները բացահայտված են Ծանոթագրություն 28-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Այսպես գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ՀՀՄՍ 34 « Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններ» պահանջների համաձայն և պետք է դիտարկվեն Բանկի 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա վերջին տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների հետ մեկտեղ:

(բ) Զափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի և ածանցյալ գործիքների, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով:

(գ) Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին համապատասխանաբար 387.29 դրամ և 404.79 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար համար և 433.34 դրամ և 447.9 դրամ 1 եվրոյի համար, համապատասխանաբար:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՄ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն են ունեցել ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրությունում.

– չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն և հաստատում – Ծանոթագրություն 24 (բ):

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

– ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. որոշել ելակետային տվյալներն ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը – Ծանոթագրություն 24 (բ),
– ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում – Ծանոթագրություն 29,
– մայր կազմակերպությունից ստացված ստորադաս փոխառությունների ֆորվարդների և օպցիոնների իրական արժեք – Ծանոթագրություններ 22:

Կլիմային առնչվող հարցեր

Բանկն իր գնահատումներում և ենթադրություններում ըստ անհրաժեշտության դիտարկում է կլիմային առնչվող հարցերը: Այս գնահատումը ներառում է Բանկի վրա հնարավոր ազդեցությունների լայն շրջանակ՝ պայմանավորված ֆիզիկական և անցումային ռիսկերով: Բանկը կարծում է, որ իր բիզնես մոդելը և պրոդուկտները մրցունակ կլինեն ցածր ածխածնային տնտեսության անցման դեպքում, և հետաքրքիր է, որ կլիմային առնչվող հարցերը չեն հանգեցնի ֆինանսական հաշվետվությունների յուրաքանչյուր հոդվածի հիմքում ընկած գնահատումների և ենթադրությունների էական անորոշության: Չնայած այն փաստին, որ կլիմային առնչվող ռիսկերը ներկայումս կարող են նշանակալի ազդեցություն չունենալ չափման վրա, Բանկը ուշադիր հետևում է համապատասխան փոփոխություններին և զարգացումներին, ինչպիսին է կլիմայի վերաբերյալ նոր օրենսդրությունը:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Այս Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկը վաղաժամ չի կիրառել որևէ նոր ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որոնք հրապարակվել են, սկայան դեռ չեն գործում:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է Բանկի կողմից այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների ու վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): ՀՀ ԿԲ-ում պահվող նվազագույն պահուստային ավանդը չի համարվում դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ դրանից միջոցների ելքագրումը սահմանափակված է: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր և արժեթղթերով փոխառության գործարքներ

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով (ռեպո) վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, և եթե ստացող կողմն, ըստ պայմանագրի, իրավունք ունի դրանք վերագրավադրել կամ վերավաճառել, ապա դրանք վերադասակարգվում են որպես վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր: Համապատասխան պարտավորությունը ներառվում է .բանկերի վարկեր և մնացորդներ հոդվածում:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով (հակադարձ ռեպո) ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(դ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը գեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտաքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv) կետում:

Ներկայացում

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(ե) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես՝ Ծանոթագրություն 4 (գ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ներդրումների կառավարման վճարները, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները և վարկի սինդիկացման միջնորդավճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, ապա համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Բանկը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

(զ) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորդված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորդված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները.

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և վնասներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չպահվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլպես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Քիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն քիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պամանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, ապահովել տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Բանկի ղեկավարությանը:
- քիզնես մոդելի (և այդ քիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում քիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվություն չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Բանկի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխառության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Բանկը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Բանկի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեզրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ համաձայն ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորդված բաժնային ներդրումային արժեքների գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեքների ապաճանաչման ժամանակ, ինչպես բացատրվում է Ծանոթագրություն 4 (ե) (i) կետում: Ապաճանաչման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Բանկի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեքների փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Բանկը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը :

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

iii. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Բանկը գնահատում է, արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացնում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես փոփոխություն, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Բանկի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Բանկն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Բանկն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Բանկը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

Եթե դրամական հոսքերի փոփոխությունը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն փոփոխության նպատակն է առավելագույն չափով հետ ստանալ/վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Բանկը մտադիր է այնպես փոփոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրսգրվի նախքան փոփոխությունը կատարելը (տես՝ ստորև դուրսգրման քաղաքականություն): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Բանկն իրականացնում է նաև որակական գնահատում գնահատելու համար փոփոխության նշանակալի լինելը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես փոփոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Փոփոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման փոփոխությունն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Հաստատում տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառում հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Բանկը հաշվառում է տոկոսադրույքի փոփոխությունը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր փոփոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Եթե ֆինանսական պարտավորության փոփոխությունը չի բավարարում ապահանջման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, գեղեցիկ փոփոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում

Երբ ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում փոխվում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքը, Բանկը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումը պահանջում է պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություն, եթե բավարարվում են հետևյալ պայմանները.

- փոփոխությունն անհրաժեշտ է որպես բարեփոխման ուղղակի հետևանք և
- պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու նոր հիմքը տնտեսապես համարժեք է նախորդ հիմքին, այսինքն՝ անմիջապես նախքան փոփոխությունը գործող հիմքին:

iv. Արժեզրկում

Տես՝ նաև Ծանոթագրություն 24 (բ):

Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխատվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Բանկը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես՝ Ծանոթագրություն 24 (բ)):

Բանկը չի կիրառում ցածր պարտքային ռիսկի հետ կապված ազատումը որևէ ֆինանսական գործիքի համար:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտագանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժակետում պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստներ, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտագանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ: 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներն այն գործիքներն են, որոնց մասով առկա է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, սակայն պարտքային առումով արժեզրկված չեն:

Այն ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվել են և պարտքային առումով արժեզրկված են, հանդիսանում են 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ակնկալվող պարտքային կորստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն է և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես բոլոր դրամական պակասուրդների ներկա արժեք (դրամական պակասուրդը պայմանագրին համապատասխան Բանկին հասանելիք դրամական հոսքերի և Բանկի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *չօգտագործված փոխառության հանձնառություններ.* որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Բանկին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Բանկն ակնկալում է ստանալ,
- *ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր.* որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Բանկն ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես՝ նաև Ծանոթագրություն 24 (բ):

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը (տես՝ Ծանոթագրություն 4 (ե) (ii)). և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում (տես՝ Ծանոթագրություն 24 (բ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապաճանաչման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում, որը զեղչվում է ապաճանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից (որոնք դիտարկվում ենք որպես 3-րդ փուլի ֆինանսական ակտիվներ): Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունեցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ տեսանելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտազանցությունը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Բանկի կողմից վարկի կամ փոխառության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառում կսննկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, անհատներին տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանականությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- փոխատվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր՝ սովորաբար որպես պահուստ,
- երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Բանկը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին՝ Բանկը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Բանկը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ/պարտքերի գանձման միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Բանկի ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մաս չհաղիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բանկը գնահատում է, արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, թե առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,
- արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
- արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է փոխառուի մայր կազմակերպության կամ փոխառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված վճարվելիք ցանկացած հավելաճար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի գծով ծախսում: Պարտքային գործիքի իրական արժեքը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Բանկը հաշվի է առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելավճարի գծով կանխավճար, և պարտքային կորուստների դիմաց փոխհատուցում ստանալու իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելավճարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը, որի համար ստացվել է երաշխավորությունը, ոչ պարտքային առումով արժեզրկված է և ոչ էլ ենթարկվել է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այս ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Բանկը փոխհատուցման իրավունքի գծով օգուտները կամ կորուստները ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում՝ «պարտքային ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում:

(է) Հաճախորդներին տրված վարկեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր» հոդվածը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը (տես՝ Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(ը) Ներդրումային արժեքներ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «ներդրումային արժեքներ» հոդվածը ներառում է.

- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեքները (տես՝ Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)) և
- բաժնային ներդրումային արժեքները, որոնք նախորոշված են որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող (տես՝ Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)):

(թ) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեքներ և ստորադաս պարտավորություններ

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեքները և ստորադաս պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը պարտավորությունները նախորոշում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

(ժ) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Բանկից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դեբիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես՝ Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղի ունի ԲՀՄՍ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Բանկը չունի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես՝ Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv)) ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են պահուստների կազմում:

(ի) Հիմնական միջոցներ

(i) Մեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- շենքեր՝ 50 տարի
- համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ՝ 1-8 տարի
- գույք՝ 8 տարի
- փոխադրամիջոցներ՝ 5 տարի

Վարձակալված գույքի բարելավումների գծով մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետից և վարձակալության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում:

(լ) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման և ներդրման ծախսումները կապիտալացվում են համապատասխան ոչ նյութական արժեքի ինքնարժեքին:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները կազմում են 1-ից 10 տարի:

(խ) Առգրավված ակտիվներ

Բանկը ճանաչում է առգրավված ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն ունի իրացման ամբողջական և վերջնական իրավունքներ գրավի նկատմամբ:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ առգրավված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով, ներառյալ գրավի առգրավման ընթացքում կրած ծախսումները: Սկզբնական ճանաչումից երկու տարի հետո առգրավված ակտիվները եթե չեն վաճառվում, ապա արժեզրկվում են տարեկան 20%: Սկզբնական ճանաչումից հետո առգրավված ակտիվները վերանայվում են վաճառքի համար պահվող դասակարգման չափանիշներին համապատասխանելու տեսանկյունից և համապատասխանաբար վերադասակարգվում են չափանիշները բավարարելու դեպքում:

Առգրավված ակտիվների օտարումից օգուտը և կորուստը ճանաչվում են գուտ հիմունքով «Այլ գործառնական եկամուտ» հոդվածում՝ շահույթում կամ վնասում:

(ծ) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

(կ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են գեղջելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը գեղջման մինչև հարկումը դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(հ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Մովորական բաժնետոմսեր

Մովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Մովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկերի:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Մովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(ձ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հոդվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով՝ կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ չեն ճանաչվում այն ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե Բանկն ունի ընթացիկ հար-կա-յին ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հետաձգված հարկային ակտիվներն ու հետաձգված հարկային պարտավորությունները վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից նույն հարկատուից կամ տարբեր հարկատուներից, որոնք մտադիր են կամ մարել ընթացիկ հարկային պարտավորությունները և ակտիվներ գուտ հիմունքով, կամ իրացնել հարկային ակտիվները և մարել հարկային պարտավորությունները միաժամանակ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են չափով, որքանով հավանական է ապագա հարկվող շահույթի ստացում, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և զեղչերը: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են չափով, որքանով առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները:

(դ) Վարձակալություն

Պայմանագրի սկզբում Բանկը որոշում է, թե արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը

(i) Բանկը՝ որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Բանկը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Բանկը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Բանկին չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Բանկը կիրառործի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ գեղչված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Սովորաբար Բանկը որպես գեղչման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Բանկը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխում վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես ակնկալվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառործի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառործի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Բանկի գնահատականի փոփոխություն, եթե Բանկը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև զրո:

Բանկը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների համար: Այս վարձակալությունների գծով վարձավճարները Բանկը ճանաչում է որպես ծախս գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

5 Ձուտ տոկոսային եկամուտ

	1 Հուլիս 2024 30 Սեպտեմբեր 2024 հազ. դրամ	1 Հունվար 2024 30 Սեպտեմբեր 2024 հազ. դրամ	1 Հուլիս 2023 30 Սեպտեմբեր 2023 հազ. դրամ	1 Հունվար 2023 30 Սեպտեմբեր 2023 հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,388,796	4,051,684	1,277,599	3,856,464
Ներդրումային արժեթղթեր	788,305	2,231,419	629,000	1,683,759
Բանկերին տրված վարկեր	336,452	800,525	112,802	280,124
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	89,577	182,789	53,106	157,679
Այլ	-	2,380	140	140
	2,603,130	7,268,797	2,072,647	5,978,166
Տոկոսային ծախս				
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	1,220,413	3,404,219	876,700	2,439,584
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	99,564	297,118	98,603	291,867
Վարձակալություն	119,684	123,259	1,342	119,920
Այլ ներգրավված միջոցներ	8,619	26,475	9,660	29,345
Բանկերից ստացված վարկեր, ավանդներ և այլ մնացորդներ	3,918	13,033	5,493	17,164
	1,452,198	3,864,104	991,798	2,897,880
	1,150,932	3,404,693	1,080,849	3,080,286

6 Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով զուտ եկամուտ

	1 Հուլիս 2024 30 Սեպտեմբեր 2024 հազ. դրամ	1 Հունվար 2024 30 Սեպտեմբեր 2024 հազ. դրամ	1 Հուլիս 2023 30 Սեպտեմբեր 2023 հազ. դրամ	1 Հունվար 2023 30 Սեպտեմբեր 2023 հազ. դրամ
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	69,583	176,571	61,299	159,837
Դրամական փոխանցումներ	15,456	39,955	9,821	24,315
Կանխիկ միջոցների մուտքագրում և ելքագրում	6,081	28,107	8,099	24,109
Հաշվի սպասարկում	9,304	26,318	8,303	23,146
Երաշխավորության մասնակի կամ ակրեդիտիվի տրամադրում	5,976	14,523	2,703	8,034
Պահառուական ծառայություններ	1,694	4,281	1,848	4,260
Այլ	2,325	6,724	2,792	5,889
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ	110,419	296,479	94,865	249,590
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	87,019	199,234	45,870	121,327
Դրամական փոխանցումներ	10,375	29,313	8,329	21,163
Ռեեստրների հարցումներ	3,404	7,852	2,385	6,158
Այլ	378	1,408	1,645	3,144
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	101,176	237,807	58,229	151,792
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ	9,243	58,672	36,636	97,798

7 Ներդրումային արժեթղթերի, այլ ֆինանսական ակտիվների, հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվության հանձնառությունների (արժեզրկումից կորուստներ)/ արժեզրկման վերականգնում

	1 Հուլիս 2024 30 Սեպտեմբեր 2024 հազ. դրամ	1 Հունվար 2024 30 Սեպտեմբեր 2024 հազ. դրամ	1 Հուլիս 2023 30 Սեպտեմբեր 2023 հազ. դրամ	1 Հունվար 2023 30 Սեպտեմբեր 2023 հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր և վարկ տրամադրելու պարտավորվածություններ	(77,468)	(80,954)	71,645	167,135
Ներդրումային արժեթղթեր և այլ ֆինանսական ակտիվներ	(10,588)	(21,891)	(29,764)	(11,992)
	(88,056)	(102,845)	41,881	155,143

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

8 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	1 Հուլիս 2024 30 Սեպտեմբեր 2024	1 Հունվար 2024 30 Սեպտեմբեր 2024	1 Հուլիս 2023 30 Սեպտեմբեր 2023	1 Հունվար 2023 30 Սեպտեմբեր 2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	93,202	260,444	62,555	184,391
Գովազդ և շուկայավարում	91,565	224,707	81,587	247,050
Համակարգչային ծրագրերի սպասարկում	46,626	140,551	41,420	103,906
Մասնագիտական ծառայություններ	36,216	104,015	26,162	80,432
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	30,791	88,202	30,436	86,131
Ապահովագրություն	20,510	61,844	19,484	56,995
Հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	9,197	28,457	10,544	32,785
Կապի և տեղեկատվ. ծառայություններ	9,000	19,765	5,580	16,319
Վերապատրաստման ծախսեր	6,439	19,074	592	16,759
Անվտանգության ծառայություն	6,204	18,562	6,933	20,799
Անդամակցության ծախսեր	3,250	10,300	2,187	6,562
Գրասենյակային ծախսեր	2,508	7,213	1,562	6,663
Իրավաբանական ծառայություններ	1,680	5,200	1,800	13,497
Ավտոմեքենաների տեխնիկական սպասարկում	2,088	5,206	1,276	5,129
Գործուղման ծախսեր	-	2,075	-	3,206
Վարձակալության գծով ծախսեր	32	223	-	-
Այլ ծախսեր	14,721	31,824	13,179	36,209
	374,029	1,027,662	305,297	916,833

9 Շահութահարկ

	1 Հուլիս 2024 30 Սեպտեմբեր 2024	1 Հունվար 2024 30 Սեպտեմբեր 2024	1 Հուլիս 2023 30 Սեպտեմբեր 2023	1 Հունվար 2023 30 Սեպտեմբեր 2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ընթացիկ տարվա հարկի գծով ծախս	(54,159)	(211,518)	(87,326)	(240,143)
Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	20,134	22,396	15,882	9,991
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	(34,025)	(189,122)	(71,444)	(230,152)

2024թ. -ին ընթացիկ հարկի գծով կիրառելի հարկային դրույքը կազմում է 18% (2023թ. -ին՝ 18%):

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար

	1 Հունվար 2024 30 Սեպտեմբեր 2024		1 Հունվար 2023 30 Սեպտեմբեր 2023	
	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ	%
Շահույթ նախքան հարկումը	993,189	100.0%	1,317,263	100.0%
Շահութահարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	(178,774)	-18.0%	(237,107)	-18.0%
Չնվազեցվող ծախսեր	(10,348)	-1.0%	6,956	0.5%
	(189,122)	-19.0%	(230,152)	-17.5%

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2024թ. և 2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ :

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2024թ. և 2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար:

30 Սեպտեմբեր 2024	1 Հունվար 2024	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	30 Սեպտեմբեր 2024
հազ. դրամ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(1,134)	100	-	(1,034)
Ներդրումային արժեթղթեր	30,818	2,761	(132,796)	(99,217)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(38)	38	-	-
Բանկերին տրված վարկեր	(16,849)	3,900	-	(12,949)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(103,665)	12,293	-	(91,373)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(77,556)	5,620	-	(71,936)
Օգտագործման իրավունքով ակտիվներ	(49,743)	6,396	-	(43,347)
Այլ ակտիվներ	22,503	(28)	-	22,475
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	63,590	(5,557)	-	58,033
Այլ պարտավորություններ	37,434	(3,125)	-	34,309
	(94,640)	22,396	(132,796)	(205,039)

30 Սեպտեմբեր 2023	1 Հունվար 2023	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	30 Սեպտեմբեր 2023
հազ. դրամ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(4,525)	3,424	-	(1,101)
Ներդրումային արժեթղթեր	160,329	2,379	(173,978)	(11,270)
Բանկերին տրված վարկեր	(4,222)	(5,157)	-	(9,378)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(101,909)	5,345	-	(96,564)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(67,881)	(7,270)	-	(75,151)
Օգտագործման իրավունքով ակտիվներ	0	(51,876)	-	(51,876)
Այլ ակտիվներ	22,229	(181)	-	22,049
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	0	65,299	-	65,299
Այլ պարտավորություններ	(12,493)	(1,971)	-	(14,464)
	(8,471)	9,991	(173,978)	(172,457)

(բ) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված շահութահարկ

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի բաղադրիչներին վերաբերող հարկային հետևանքները 2024թ. և 2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար:

հազ. դրամ	30 Սեպտեմբեր 2024		
	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	737,756	(132,796)	604,960
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	-	-	-
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	737,756	(132,796)	604,960
	30 Սեպտեմբեր 2023		
	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	966,544	(173,978)	792,566
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	-	-	-
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	966,544	(173,978)	792,566

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

10 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	30 Սեպտեմբեր 2024	31 Դեկտեմբեր 2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Կանխիկ	1,583,365	1,423,891
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	5,243,036	4,186,141
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- B ից BB- վարկանիշով	1,097	1,184
- Առանց վարկանիշի	600,375	657,334
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	601,472	658,518
Ընդամենը համախառմ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,427,873	6,268,550
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(273)	(284)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,427,600	6,268,266

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում ընթացիկ հաշիվները ներառում են 4,099,112 հազար ՀՀ դրամի տեղական արժույթով պարտադիր պահուստ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 3,270,561 հազար ՀՀ դրամ):

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամկետանց չեն:

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտագործում է «Standard&Poor's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Դրամական միջոցներում և դրանց համարժեքներում Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող այնպիսի բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2023թ. -ին՝ ոչ մի բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում

Նոստրո հաշիվները վճարահաշվարկային գործունեությանը վերաբերող ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդներ են, որոնք կարող են ելքագրվել:

11 Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

	30 Սեպտեմբեր 2024	31 Դեկտեմբեր 2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
- B+ ից BB- վարկանիշով բանկերից ստացվելիք գումարներ	2,413,603	4,640,092
- Առանց վարկանիշի բանկերից ստացվելիք գումարներ	2,325,010	801,035
	4,738,613	5,441,127

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներում Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ մեկ բանկ), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդները կազմում էին 4,039,315 հազար ՀՀ դրամ:

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտագործում է «Standard&Poor's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները:

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները ժամկետանց չեն:

Գրավ

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված իրական արժեքով չափվող արժեթղթերի գումարը կազմում է 5,147,589 հազար ՀՀ դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 5,876,524 հազար ՀՀ դրամ):

12 Բանկերին տրված վարկեր և ավանդներ

	30 Սեպտեմբեր 2024	31 Դեկտեմբեր 2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ՀՀ ԿԲ-ում պլաստիկ քարտերով գործառնությունների համար դեպոզիտացված միջոց	245,000	845,000
ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված այլ միջոցներ ներառյալ պարտադիր պահուստները	5,205,289	4,351,618
Վարկեր և ավանդներ այլ բանկերում		
- A+ վարկանիշով	119,786	122,815
- B+ ից BB- վարկանիշով	8,308,727	9,782,638
- Առանց վարկանիշի	10,119,474	1,602,071
Ընդամենը վարկեր և ավանդներ այլ բանկերում	18,547,987	11,507,524
Ընդամենը բանկերին տրված համախառմ վարկեր	23,998,276	16,704,142
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(27,946)	(21,472)
Ընդամենը բանկերին տրված զուտ վարկեր	23,970,330	16,682,670

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Բանկերին տրված վարկերը և փոխառությունները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն և ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ: Բանկերին տրված բոլոր վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտագործում է «Standard&Poor's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ A+ վարկանիշով բանկերի վարկերի և ավանդների կազմում ներառված է 119,786 հազար ՀՀ դրամ գումար (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 122,815 ՀՀ հազար դրամ), որը իրենից ներկայացնում է Europay International համակարգում անդամակցության դիմաց ստացված ավանդն HSBC Bank Plc-ում:

(ա) ՀՀ ԿԲ-ում մնացորդներ

ՀՀ ԿԲ-ում պլաստիկ քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոցը վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված ոչ տոկոսակիր միջոց է, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերը պարտավոր են ունենալ դեպոնացված դրամական միջոցներ (պարտադիր պահուստ) ՀՀ ԿԲ-ում՝ ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների 4%-ի չափով ամբողջությամբ ՀՀ դրամով, և արտարժույթով ներգրավված միջոցների 18%-ի չափով, որից 6%-ը ՀՀ դրամով, 12%-ը համապատասխան արժույթով: ՀՀ դրամով պարտադիր պահուստավորված գումարների ելքագրումը օրենսդրությամբ չի սահմանափակվում, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում ՀՀ դրամով պահուստի նվազագույն միջին ամսական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պարտադիր պահուստավորված միջոցները դասակարգված են որպես դրամական միջոցներ, քանի որ վերջիններս հասանելի են առանց սահմանափակման:

Արտարժույթով պահուստավորված միջոցները բանկը պարտավոր է ապահովել օրական կտրվածքով, ուստի այդ միջոցները դասակարգված չեն որպես դրամական միջոցներ, այլ ներառված են բանկերին տրված վարկերում և ավանդներում:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում պարտադիր պահուստը ներառում է արտարժույթով պահուստ 5,205,289 հազար ՀՀ դրամի չափով (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 4,351,618 հազար ՀՀ դրամ):

(բ) Բանկերի նկատմամբ պահանջների կենտրոնացում

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկերին տրված վարկերում և այլ պահանջներում Բանկը ունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող երեք բանկ, որոնց մնացորդները գերազանցում են բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երկու բանկ): 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 17,846,860 հազար ՀՀ դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 7,881,155 հազար ՀՀ դրամ):

13 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	30 Սեպտեմբեր 2024	31 Դեկտեմբեր 2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր		
Առևտրային վարկեր		
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	20,090,937	20,234,099
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	1,031,570	828,243
Ընդամենը առևտրային վարկեր	21,122,507	21,062,342
Մանրածախ վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	25,972,121	24,174,202
Անհատ ձեռնարկատերերին և այլ փոքր բիզնեսներին տրված վարկեր	2,771,021	1,680,236
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	1,416,354	948,027
Վարկային քարտեր	1,225,213	1,006,627
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	1,296,261	797,411
Ավտովարկեր	746,766	375,061
Այլ	1,047,312	731,709
Ընդամենը մանրածախ վարկեր	34,475,048	29,713,273
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	55,597,555	50,775,615
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(292,474)	(203,030)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված գուտ վարկեր	55,305,081	50,572,585

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ

30 Սեպտեմբեր 2024				
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
Առևտրային վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
Արժեզրկման անհատական հայտանիշ չունեցող վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	20,083,319	-	-	20,083,319
Արժեզրկված վարկեր				
- ավելի քան 365 օր ժամկետանց	-	-	7,618	7,618
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	20,083,319	-	7,618	20,090,937
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(151,934)	-	(7,274)	(159,208)
Ընդամենը գույտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	19,931,385	-	344	19,931,729
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին				
Արժեզրկման անհատական հայտանիշ չունեցող վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,031,570	-	-	1,031,570
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	1,031,570	-	-	1,031,570
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(8,022)	-	-	(8,022)
Ընդամենը գույտ վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	1,023,548	-	-	1,023,548
Համախառն առևտրային վարկեր	21,114,889	-	7,618	21,122,507
Ընդամենը պարտքային կորստի գծով պահուստ առևտրային վարկերի համար	(159,956)	-	(7,274)	(167,230)
Ընդամենը գույտ առևտրային վարկեր	20,954,933	-	344	20,955,277
Մանրածախ վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	25,628,003	138,891	-	25,766,894
- մինչև 30 օր ժամկետանց	60,170	28,957	-	89,127
- 31-90 օր ժամկետանց	-	45,181	-	45,181
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	21,100	21,100
- 181-270 օր ժամկետանց	-	-	28,295	28,295
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	-	-	21,524	21,524
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	25,688,173	213,029	70,919	25,972,121
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(47,875)	(9,838)	(7,156)	(64,869)
Ընդամենը գույտ հիփոթեքային վարկեր	25,640,298	203,191	63,763	25,907,252
Անհատ ձեռնարկատերերին և այլ փոքր բիզնեսներին տրված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	2,768,713	636	-	2,769,349
- 181-270 օր ժամկետանց	-	-	1,672	1,672
Ընդամենը համախառն վարկեր Անհատ ձեռնարկատերերին և այլ փոքր բիզնեսներին	2,768,713	636	1,672	2,771,021
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(33,254)	(22)	(1,622)	(34,898)
Ընդամենը գույտ վարկեր անհատ ձեռնարկատերերին և այլ փոքր բիզնեսներին	2,735,459	614	50	2,736,123

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

30 Սեպտեմբեր 2024

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	1,207,270	1,739	-	1,209,009
- մինչև 30 օր ժամկետանց	12,722	-	-	12,722
- 31-90 օր ժամկետանց	-	2,602	-	2,602
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	880	880
Ընդամենը համախառմ վարկային քարտեր	1,219,992	4,341	880	1,225,213
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(11,552)	(587)	(245)	(12,384)
Ընդամենը զուտ վարկային քարտեր	1,208,440	3,754	635	1,212,829
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,400,851	374	-	1,401,225
- մինչև 30 օր ժամկետանց	2,411	2,123	-	4,534
- 31-90 օր ժամկետանց	-	6,595	-	6,595
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	4,000	4,000
Ընդամենը համախառմ աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	1,403,262	9,092	4,000	1,416,354
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(5,096)	(1,574)	(1,319)	(7,989)
Ընդամենը զուտ աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	1,398,166	7,518	2,681	1,408,365
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,274,025	10,442	-	1,284,467
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	6,808	-	6,808
- 31-90 օր ժամկետանց	-	4,986	-	4,986
Ընդամենը համախառմ անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	1,274,025	22,236	-	1,296,261
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(2,786)	(1,735)	-	(4,521)
Ընդամենը զուտ անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	1,271,239	20,501	-	1,291,740
Ավտովարկեր				
- ոչ ժամկետանց	746,766	-	-	746,766
Ընդամենը համախառմ ավտովարկեր	746,766	-	-	746,766
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(583)	-	-	(583)
Ընդամենը զուտ ավտովարկեր	746,183	-	-	746,183
Այլ մանրածախ վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,047,312	-	-	1,047,312
Ընդամենը համախառմ այլ մանրածախ վարկեր	1,047,312	-	-	1,047,312
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	-	-	-	-
Ընդամենը զուտ այլ մանրածախ վարկեր	1,047,312	-	-	1,047,312
Համախառմ մանրածախ վարկեր	34,148,243	249,334	77,471	34,475,048
Ընդամենը պարտքային կորստի գծով պահուստ մանրածախ վարկերի համար	(101,146)	(13,756)	(10,342)	(125,244)
Ընդամենը զուտ մանրածախ վարկեր	34,047,097	235,578	67,129	34,349,804
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառմ վարկեր	55,263,132	249,334	85,089	55,597,555
Ընդամենը պարտքային կորստի գծով պահուստ հաճախորդներին տրված վարկերի գծով	(261,102)	(13,756)	(17,616)	(292,474)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	55,002,030	235,578	67,473	55,305,081

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31 Դեկտեմբեր 2023			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
Առևտրային վարկեր				
Վարկեր խառն ընկերություններին				
Արժեզրկման անհատական հայտանիշ չունեցող վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	20,224,293	-	-	20,224,293
Արժեզրկված վարկեր				
- ավելի քան 365 օր ժամկետանց	-	-	9,806	9,806
Ընդամենը համախառն վարկեր խառն ընկերություններին	20,224,293	-	9,806	20,234,099
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(103,432)	-	(8,146)	(111,578)
Ընդամենը զուտ վարկեր խառն ընկերություններին	20,120,861	-	1,660	20,122,521
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին				
Արժեզրկման անհատական հայտանիշ չունեցող վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	828,243	-	-	828,243
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	828,243	-	-	828,243
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(2,741)	-	-	(2,741)
Ընդամենը զուտ վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	825,502	-	-	825,502
Համախառն առևտրային վարկեր	21,052,536	-	9,806	21,062,342
Ընդամենը պարտքային կորստի գծով պահուստ առևտրային վարկերի համար	(106,173)	-	(8,146)	(114,319)
Ընդամենը զուտ առևտրային վարկեր	20,946,363	-	1,660	20,948,023
Մանրածախ վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	23,796,603	171,690	-	23,968,293
- մինչև 30 օր ժամկետանց	55,794	5,621	-	61,415
- 31-90 օր ժամկետանց	-	52,834	-	52,834
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	44,183	44,183
- 181-270 օր ժամկետանց	-	-	30,596	30,596
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	-	-	16,881	16,881
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	23,852,397	230,145	91,660	24,174,202
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(33,969)	(8,633)	(7,442)	(50,044)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	23,818,428	221,512	84,218	24,124,158
Անհատ ձեռնարկատերերին և այլ փոքր բիզնեսներին տրված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,676,351	2,099	-	1,678,450
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,786	-	-	1,786
Ընդամենը համախառն վարկեր անհատ ձեռնարկատերերին և այլ փոքր բիզնեսներին	1,678,137	2,099	-	1,680,236
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(21,037)	(309)	-	(21,346)
Ընդամենը զուտ վարկեր անհատ ձեռնարկատերերին և այլ փոքր բիզնեսներին	1,657,100	1,790	-	1,658,890

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

31 Դեկտեմբեր 2023				
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	989,125	1,769	-	990,894
- մինչև 30 օր ժամկետանց	6,228	755	-	6,983
- 31-90 օր ժամկետանց	-	2,448	-	2,448
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	5,327	5,327
- 181-270 օր ժամկետանց	-	-	975	975
Ընդամենը համախառն վարկային քարտեր	995,353	4,972	6,302	1,006,627
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(7,415)	(452)	(856)	(8,723)
Ընդամենը զուտ վարկային քարտեր	987,938	4,520	5,446	997,904
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	943,481	4,546	-	948,027
Ընդամենը համախառն աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	943,481	4,546	-	948,027
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(3,650)	(470)	-	(4,120)
Ընդամենը զուտ աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	939,831	4,076	-	943,907
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	759,990	6,554	-	766,544
- մինչև 30 օր ժամկետանց	11,060	161	-	11,221
- 31-90 օր ժամկետանց	-	2,385	-	2,385
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	5,890	5,890
- 181-270 օր ժամկետանց	-	-	2,994	2,994
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	-	-	8,377	8,377
Ընդամենը համախառն անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	771,050	9,100	17,261	797,411
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,660)	(535)	(1,642)	(3,837)
Ընդամենը զուտ անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	769,390	8,565	15,619	793,574
Ավտովարկեր				
- ոչ ժամկետանց	375,061	-	-	375,061
Ընդամենը համախառն ավտովարկեր	375,061	-	-	375,061
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(641)	-	-	(641)
Ընդամենը զուտ ավտովարկեր	374,420	-	-	374,420
Այլ մանրածախ վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	731,709	-	-	731,709
Ընդամենը համախառն այլ մանրածախ վարկեր	731,709	-	-	731,709
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	-	-	-	-
Ընդամենը զուտ այլ մանրածախ վարկեր	731,709	-	-	731,709
Համախառն մանրածախ վարկեր	29,347,188	250,862	115,223	29,713,273
Ընդամենը պարտքային կորստի գծով պահուստ մանրածախ վարկերի համար	(68,372)	(10,399)	(9,940)	(88,711)
Ընդամենը զուտ մանրածախ վարկեր	29,278,816	240,463	105,283	29,624,562
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	50,399,724	250,862	125,029	50,775,615
Ընդամենը պարտքային կորստի գծով պահուստ հաճախորդներին տրված վարկերի գծով	(174,545)	(10,399)	(18,086)	(203,030)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	50,225,179	240,463	106,943	50,572,585

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

(բ) Գրավի վերլուծություն

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների համար գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների ընթացիկ իրական արժեքի վերաբերյալ 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ

	Վարկային ռիսկի առավելագույն չափ	Գրավի իրական արժեք			Ընդամենը Գրավ	Զուտ մնացորդ	հազ. դրամ
		Անժարժ գույք	Ճարժական գույք	Հավելյալ գրավ			Ակնկալվող վարկային կորուստ
Հիփոթեքային վարկեր	70,919	225,888	-	(159,309)	66,579	4,340	7,156
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	7,618	-	2,531	-	2,531	5,087	7,274
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	4,000	-	-	-	-	4,000	1,319
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	1,672	-	-	-	-	1,672	1,622
Վարկային քարտեր	880	-	-	-	-	880	245
Ընդամենը	85,089	225,888	2,531	(159,309)	69,110	15,980	17,616

Ստորև ներկայացված է արժեզրկված վարկերի ապահովություն հանդիսացող գրավների իրական արժեքների վերլուծությունը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Վարկային ռիսկի առավելագույն չափ	Գրավի իրական արժեք			Ընդամենը Գրավ	Զուտ մնացորդ	հազ. դրամ
		Անժարժ գույք	Ճարժական գույք	Հավելյալ գրավ			Ակնկալվող վարկային կորուստ
Հիփոթեքային վարկեր	91,660	330,748	-	(239,088)	91,660	-	7,442
Անշարժ գույքի գրավով ապահովական վարկեր	17,262	85,072	-	(67,810)	17,262	-	1,642
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	9,806	-	3,270	-	3,270	6,535	8,146
Վարկային քարտեր	6,302	-	-	-	-	6,302	856
Total	125,029	415,820	3,270	(306,899)	112,192	12,837	18,086

Առգրավված գրավ

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված գրավը ներառում է.

	30 Սեպտեմբեր 2024 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբեր 2023 հազ. դրամ
Անշարժ գույք	138,473	147,727
Ընդամենը առգրավված գրավ	138,473	147,727

Ստորև ներկայացված են առգրավված գրավի փոփոխությունները

	30 Սեպտեմբեր 2024 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբեր 2023 հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	147,727	109,052
Առգրավված գրավը տարվա ընթացքում	4,993	145,008
Վաճառված տարվա ընթացքում	(14,247)	(104,974)
Արժեզրկում	-	(1,359)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	138,473	147,727

Բանկը մտադիր է վաճառել այս ակտիվները հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների ընթացքում բռնագանձված գրավի օտարումից Բանկը կրել է 547 հազար ՀՀ դրամի գուտ վնաս (2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների ընթացքում բռնագանձված գույքի վաճառք չի կատարվել):

(գ) Գրավադրված ակտիվներ

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ 345,931 հազար ՀՀ դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ` 416,735 հազար ՀՀ դրամ) ծառայում են որպես գրավ բանկերի մնացորդների և այլ ներգրավված միջոցների համար:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

(դ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունն իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում.

	30 Սեպտեմբեր 2024	31 Դեկտեմբեր 2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ծառայություններ	5,001,953	3,372,701
Էներգետիկա	3,888,669	3,800,590
Առևտուր	3,492,005	4,562,415
Անշարժ գույք	3,330,787	4,176,466
Գյուղատնտեսական արտադրանքի մշակում	1,993,771	1,942,215
Շինարարություն	1,945,212	3,207,194
Արդյունաբերություն	1,470,110	761
Մանրածախ վարկեր	34,475,048	29,713,273
	55,597,555	50,775,615
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(292,474)	(203,030)
	55,305,081	50,572,585

(ե) Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկը ունի մեկ վարկառու կամ կապակցված վարկառուների խումբ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երկու), որոնց տրամադրված վարկերի գուտ մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այս վարկերի հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 3,865,654 հազար ՀՀ դրամ: (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 7,472,313 հազար ՀՀ դրամ):

(զ) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 24-ի (դ) կետում, որն արտացոլում է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի՝ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածը:

14 Ներդրումային արժեքներ

	30 Սեպտեմբեր 2024	31 Դեկտեմբեր 2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեքիթեր	28,551,040	20,780,867
Այլ անձանց կողմից թողարկված պարտատոմսեր (ՀՀ բանկեր, այլ պետություններ)		
- AA ից AAA վարկանիշով	5,783,424	9,390,638
- B ից BB- վարկանիշով	528,034	1,421,261
	34,862,498	31,592,766
Բաժնային գործիքներ		
- Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	34,674	17,517
	34,897,172	31,610,283
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(86,120)	(70,785)
Հաշվեկշռային արժեք – իրական արժեք	34,897,172	31,610,283

Ներդրումային արժեքները ժամկետանց չեն:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկը ունի մեկ պարտատոմս թողարկող, բացի ՀՀ Կառավարությունից, որի արժեթղթերում ներդրումները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ մեկ թողարկող): 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 5,783,424 հազար ՀՀ դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 8,055,054 հազար ՀՀ դրամ):

Չգնանշված բաժնային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք նախորոշված են որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյուքի միջոցով իրական արժեքով չափվող

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկն ունի այլ համապարփակ ֆինանսական արդյուքի միջոցով իրական արժեքով չափվող բաժնային արժեթղթեր, որոնք ներկայացվում են հետևյալ աղյուսակում:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյուքի միջոցով իրական արժեքով չափման նախորոշումը կատարվել է, քանի որ ակնկալվում է, որ ներդրումները կպահվեն երկարաժամկետ նպատակներով:

Անվանումը և գրանցման երկիրը	Հիմնական գործունեությունը	Վերահսկվող %	30 Սեպտեմբեր 2024	31 Դեկտեմբեր 2023
			հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱրՔա - ՀՀ	Վճարային համակարգ	1.25%	33,657	16,500
ՍՎԻՖՏ - Բելգիա	Դրամական փոխանցումներ	0%	1,017	1,017
			34,674	17,517

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների ընթացքում բանկը, օգտվելով որպես բաժնետեր բաժնետոմս ձեռք բերելու իր նախապատվության իրավունքից, ԱՐՔԱ-ի կողմից բաժնետոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ձեռք է բերել նոր բաժնետոմսեր 17,157 ՀՀ դրամ գումարով:

Այս ներդրումներից ոչ մեկը չի օտարվել 2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների ընթացքում: 2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների ընթացքում շահաբաժինների տեսքով եկամուտ չի ճանաչվել, և սեփական կապիտալի կազմում կուտակային օգուտի կամ կորստի փոխանցում տեղի չի ունեցել այս ներդրումների հետ կապված:

Դեկլարությունը գտնում է, որ այս ներդրումների գնահատված իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է վերջիններիս սկզբնական արժեքին 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

15 Վարձակալություն

Բանկը վաճակալում է շենք 10 տարի ժամկետով՝ առանց ժամկետի ավարտին վարձակալությունը նորացնելու հնարավորությամբ: Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

(ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Ստորև ներկայացված են վարձակալված անշարժ գույքին վերաբերող օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները, որոնք չեն համապատասխանում ներդրումային գույքի սահմանմանը:

	30 Սեպտեմբեր 2024		31 Դեկտեմբեր 2023	
	հազ. դրամ		հազ. դրամ	
	Հոդ և շենքեր	Ընդամենը	Հոդ և շենքեր	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի	416,504	416,504	484,917	484,917
Մաշվածության գումար	(51,409)	(51,409)	(68,503)	(68,503)
Փոփոխություններ օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներում	-	-	90	90
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	365,095	365,095	416,504	416,504

(բ) Շահութուն կամ վնասում ճանաչված գումարներ

	1 Հուլիս 2024	1 Հունվար 2024	1 Հուլիս 2023	1 Հունվար 2023
	30 Սեպտեմբեր 2024	30 Սեպտեմբեր 2024	30 Սեպտեմբեր 2023	30 Սեպտեմբեր 2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Վարձակալության գծով պարտավորության դիմաց տոկոսներ	8,619	26,475	9,660	29,345

(գ) Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարներ

	1 Հուլիս 2024	1 Հունվար 2024	1 Հուլիս 2023	1 Հունվար 2023
	30 Սեպտեմբեր 2024	30 Սեպտեմբեր 2024	30 Սեպտեմբեր 2023	30 Սեպտեմբեր 2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Վճարված վարձավճարներ	19,117	57,351	18,560	55,681

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

16 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Հոդ և շեմքեր	Համակարգչա- յին և կապի սարքավորում- ներ	Գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը 2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,064,157	957,256	556,979	45,097	570,770	4,194,259
Ավելացումներ	53,485	98,358	31,828	-	102,631	286,302
Օտարումներ	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	2,117,642	1,055,614	588,807	45,097	673,401	4,480,561
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդը 2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	(377,803)	(442,627)	(342,896)	(35,247)	(146,214)	(1,344,787)
Հաշվետու ժամանակաշրջանի մաշվածություն և ամորտիզացիա	(31,513)	(70,792)	(33,029)	(1,687)	(72,014)	(209,035)
Օտարումներ	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	(409,316)	(513,419)	(375,925)	(36,934)	(218,228)	(1,553,822)
Հաշվեկշռային արժեք						
2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	1,708,326	542,195	212,882	8,163	455,173	2,926,739
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,062,211	875,659	558,528	45,097	410,286	3,951,781
Ավելացումներ	1,946	109,817	23,051	-	160,484	295,298
Օտարումներ	-	(28,220)	(24,600)	-	-	(52,820)
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,064,157	957,256	556,979	45,097	570,770	4,194,259
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդը 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	(336,410)	(398,748)	(325,920)	(32,998)	(123,341)	(1,217,417)
Հաշվետու ժամանակաշրջանի մաշվածություն և ամորտիզացիա	(41,393)	(71,853)	(41,453)	(2,249)	(22,873)	(179,821)
Օտարումներ	-	27,974	24,477	-	-	52,451
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(377,803)	(442,627)	(342,896)	(35,247)	(146,214)	(1,344,787)
Հաշվեկշռային արժեք						
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,686,354	514,629	214,083	9,850	424,556	2,849,472

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների ընթացքում չեն եղել հիմնական միջոցների ձեռքբերմանը կամ շինարարությանը վերաբերող կապիտալացված փոխառության ծախսումներ (2023թ. -ին մման ծախսումներ չեն եղել):

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում ներառված ամբողջությամբ մաշված և ամորտիզացված ակտիվների գումարը կազմում է 611,924 հազար ՀՀ դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 582,789 հազար ՀՀ դրամ):

17 Այլ Ակտիվներ

	30 Սեպտեմբեր 2024 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբեր 2023 հազ. դրամ
Փոխանցումների և փոխադարձ հաշվարկների գծով ստացվելիք գումարներ	160,839	65,414
Այլ դեբիտորական պարտքեր	9,571	66,337
Ընդամենն այլ ֆինանսական ակտիվներ	170,410	131,751
Կանխավճար հարկերի գծով	25,697	25,759
Այլ կանխավճարներ	132,870	155,703
Այլ ակտիվներ	25,565	23,342
Ընդամենն այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	184,132	204,804
Ընդամենն այլ ակտիվներ	354,542	336,555

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

18 Բանկերից ներգրավված վարկեր և այլ մնացորդներ

	30 Սեպտեմբեր 2024	31 Դեկտեմբեր 2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Վարկեր և ժամկետային ավանդներ	8,772,927	97,523
Ընդամենը բանկերից ներգրավված վարկեր և ավանդներ	8,772,927	97,523

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ 36,969 հազար ՀՀ դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը ծառայում են որպես գրավ Բանկերից ներգրավված վարկերի համար (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 56,704 հազար դրամ):

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկերից ներգրավված վարկերում և ավանդներում ներառված մեկ բանկից ներգրավված ավանդների ընդհանուր գումարը գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը և կազմում է 8,618,174 հազար ՀՀ դրամ: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նման մնացորդներ առկա չեն:

19 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	30 Սեպտեմբեր 2024	31 Դեկտեմբեր 2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցլախանջ ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձինք	7,468,256	5,751,963
- Իրավաբանական անձինք	7,553,869	6,549,583
Ժամկետային ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձինք	34,829,733	31,494,692
- Իրավաբանական անձինք	29,897,360	30,035,495
	79,749,218	73,831,733

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկում պահվող հաճախորդների ավանդների 4,207,457 հազար ՀՀ դրամ գումարով մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և փոխառության հանձնառությունների համար (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 2,601,268 հազար ՀՀ դրամ):

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկն ունի երեք հաճախորդ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ չորս հաճախորդ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 16,406,936 հազար ՀՀ դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 19,366,184 հազար ՀՀ դրամ):

20 Այլ պարտավորություններ

	30 Սեպտեմբեր 2024	31 Դեկտեմբեր 2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ աշխատավարձի և հավասարեցված այլ վճարների գծով	170,617	171,598
Մատակարարներին վճարվելիք գումարներ	158,988	123,000
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	522,618	384,688
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	852,223	679,286
Վճարվելիք հարկեր	74,975	67,456
Այլ պարտավորություններ	43,545	40,359
Ընդամենը ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	118,520	107,815
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	970,743	787,101

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այլ ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են 522,477 հազար ՀՀ դրամի (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 384,687 հազար ՀՀ դրամ) ընթացիկ փոխանցումներ Բանկի և հաճախորդների կողմից:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

21 Այլ ներգրավված միջոցներ

	30 Սեպտեմբեր 2024	31 Դեկտեմբեր 2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Վարկեր «Ազգային հիփոթեքային» ՎՎԿ ՓԲԸ-ից	77,052	130,506
Վարկերի «Բնակարան երիտասարդներին» ՎՎԿ ՓԲԸ-ից	155,162	148,443
	232,214	278,949

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ 308,962 հազար ՀՀ դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 360,031 հազար ՀՀ դրամ) ծառայում են որպես գրավ այլ ներգրավված միջոցների համար:

22 Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից

2015թ. ապրիլի 30-ին, 2016թ. սեպտեմբերի 30-ին և 2016թ. դեկտեմբերի 13-ին Բանկը ստացել է 5,000 հազար ԱՄՆ դոլար, 9,375 հազար եվրո և 5,200 հազար ԱՄՆ դոլար գումարներով ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից, որոնք փոխարկելի են Բանկի սովորական բաժնետոմսերի մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքով 10 տարվա ընթացքում՝ բաժնետիրոջ ընտրությամբ: Վարկերն ունեն պարտադիր, կամավոր և արագացված փոխարկման հնարավորություններ, որոնք իրենցից ներկայացնում են համապատասխանաբար ֆորվարդներ և օպցիոններ:

2015թ. ապրիլի 30-ին տրված ստորադաս փոխառությունը Բանկը փոխարկել էր բաժնետոմսերի՝ օգտվելով արագացված փոխարկման հնարավորությունից:

Ղեկավարությունը գտնում է, որ այս գործիքների իրական արժեքներն էական չեն 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

23 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 262,491 սովորական բաժնետոմսից (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 262,491 բաժնետոմսից): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 դրամ:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային գուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապահովմանը կամ արժեզրկումը:

Ընդհանուր պահուստ

Ընդհանուր պահուստը ձևավորվել է բանկի կանոնադրության համաձայն ի ապահովություն ընդհանուր բանկային ռիսկերի, ապագա հնարավոր կորուստների և անկանխատեսելի ռիսկերի ու պայմանական դեպքերի: Ընդհանուր պահուստը ներառված է կուտակված շահույթ վնասում:

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված՝ Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

24 Ռիսկերի կառավարում

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և կազմում է Բանկի գործառնությունների կենսական տարրը: Ֆինանսական, շուկայական, պարտքային, իրացվելիության և գործառնական ռիսկերն այն հիմնական (նշանակալի) ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

Բանկի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների փոփոխությունները, առաջարկվող արտադրանքն ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն պրակտիկան/փորձն արտացոլելու նպատակով: Բանկը մշակել է նշանակալի ռիսկերի և կապիտալի վերաբերյալ հաշվետվությունների ներկայացման համակարգ:

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար: Վարչությունը՝ Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) առաջկցությամբ պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Բանկի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի ներսում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Կառավարման հանձնաժողովը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության համապատասխան ոլորտների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

Բանկի ներքին փաստաթղթերի համաձայն՝ Կառավարման հանձնաժողովը և ներքին աուդիտի բաժինը հաճախ պատրաստում են Բանկի նշանակալի ռիսկերի կառավարմանն անդրադարձող հաշվետվություններ: Հաշվետվությունները ներառում են դիտարկումներ Բանկի ընթացակարգերի և մեթոդաբանության արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ և առաջարկություններ դրանց բարելավման ուղղությամբ:

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական ռիսկերին Բանկի ենթարկվածության վերաբերյալ:

Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար):

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Առևտրային վարկերի դիմումները պատրաստվում և վերլուծվում են Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչության համապատասխան աշխատակիցների կողմից, որը պատասխանատու է առևտրային վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Կառավարման հանձնաժողովը ուսումնասիրում է վարկի դիմումը՝ Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչության կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Կառավարման հանձնաժողովի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Իրավաբանական բաժնի կողմից՝ կախված առանձին ռիսկերից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և փոխառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Գրավի ներկա շուկայական արժեքը կանոնավոր կերպով գնահատվում է անկախ գնահատող ընկերությունների կամ Բանկի մասնագետների կողմից:

Մանրաձախ վարկերի դիմումներն ուսումնասիրվում են Մանրաձախ վարկերի հաստատման բաժնի, Մանրաձախ վարկերի հաստատման կոմիտեի և Կառավարման հանձնաժողովի կողմից՝ ելնելով հաստատման սահմանաչափերից: Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, ամբողջ վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկ – ակնկալվող պարտքային կորստների գումարները

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv) կետում:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ

Որոշելու համար, արդյոք ֆինանսական գործիքի գծով դեֆոլտի ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Բանկը դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորվող տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է քանակական և որակական տվյալները, ինչպես նաև Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձի, վարկային որակի փորձագետների գնահատման և ապագայամետ տեղեկատվության վրա հիմնված վերլուծությունը:

Գնահատման նպատակն է պարզել, արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ՝ համեմատելով հետևյալ ցուցանիշները.

- դեֆոլտի հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում՝ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ,
- դեֆոլտի հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում ժամանակի տվյալ պահի համար, որը գնահատվել է պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի սկզբնական ճանաչման պահին (ճշգրտված վաղաժամ մարումների ակնկալիքների փոփոխությունների մասով՝ կիրառելի լինելու դեպքում):

Բանկն օգտագործում է երեք չափանիշ, որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ.

- քանակական թեստ՝ հիմք ընդունելով դեֆոլտի հավանականության փոփոխությունները,
- որակական ցուցանիշներ և
- ժամկետանցության 30-օրյա սահմանափակիչ:

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակներ

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Բանկը պարտքային ռիսկին ենթարկվող յուրաքանչյուր գործիքին տալիս է պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ տարբեր տվյալների հիման վրա, որոնք օգտագործվում են դեֆոլտի ռիսկը կանխատեսելու համար, և կիրառելով պարտքային որակի վերաբերյալ փորձագետների դատողությունները: Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական գործոնների հիման վրա, որոնք վկայում են դեֆոլտի ռիսկի մասին: Այս գործոնները տարբեր են՝ կախված պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի բնույթից և փոխառուի տեսակից:

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակներն այնպես են սահմանվում և կարգաբերվում, որ պարտագանցման ռիսկն աճում է էքսպոնենցիոնալ ձևով պարտքային ռիսկի վատթարացմանը զուգընթաց, օրինակ՝ պարտքային ռիսկի 1-ին և 2-րդ վարկանշավորման մակարդակների պարտագանցման ռիսկերի միջև տարբերությունն ավելի փոքր է քան 2-րդ և 3-րդ մակարդակների միջև տարբերությունը:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվող յուրաքանչյուր գործիք ստանում է պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ սկզբնական ճանաչման պահին՝ փոխառուի վերաբերյալ առկա տեղեկատվության հիման վրա: Պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքները կանոնավոր կերպով հսկվում են, որի արդյունքում գործիքի պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակը կարող է փոփոխվել: Հսկողության համար որպես կանոն օգտագործվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (առևտրային վարկեր)

- Հաճախորդի փաստաթղթերի, օրինակ՝ աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունների, կառավարչական հաշվետվությունների, բյուջեների և կանխատեսումների պարբերական ուսումնասիրության ընթացքում ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Յուրաքանչյուրը, որոնց հատուկ ուշադրություն է դարձվում, ներառում են՝ համախառն շահույթը, ֆինանսական լծակավորման ցուցանիշը, պարտքի սպասարկման գործակիցը, համապատասխանությունը կովենանտներին, կառավարման որակը, վերադաս դեկավար անձնակազմի փոփոխությունները:

- Վարկանիշային գործակալությունների, մամուլի հոդվածների տվյալները, արտաքին վարկանիշների փոփոխությունների մասին տեղեկատվությունը

- Պարտատոմսերի գնանշված գները և պարտքի դեֆոլտի սվոփերի գները փոխառուի համար՝ առկայության դեպքում

- Փոխառուի քաղաքական, օրենսդրական և տեխնոլոգիական միջավայրի կամ նրա գործունեության փաստացի և ակնկալվող նշանակալի փոփոխությունները

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (առևտրային և մանրածախ վարկեր)

- Վճարումների մասին տեղեկատվությունը, ներառյալ ժամկետանցության կարգավիճակի, մարումների փոփոխականության մասին տեղեկատվությունը:

- Տրամադրված սահմանաչափի օգտագործումը

- Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման դիմումը և դիմումի բավարարումը

- Առևտրային, ֆինանսական և տնտեսական պայմանների առկա և կանխատեսվող փոփոխությունները

Դեֆոլտի հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ իրավաբանական անձանց համար պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով դեֆոլտի հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս: Բանկը հավաքում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող իր ֆինանսական գործիքների կատարողականի և դեֆոլտի վերաբերյալ տեղեկատվություն, որը վերլուծվում է ըստ արտադրանքի/ծառայության և փոխառուի տեսակի, ինչպես նաև ըստ պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակի: Որոշ պորտֆելների համար օգտագործվում է նաև արտաքին վարկանիշային գործակալություններից ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Բանկը սահմանում է դեֆոլտի հավանականության առավելագույն չափը, որը հավասար է այն երկրի դեֆոլտի հավանականության վարկանիշին, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում փոխառուն:

Ժամկետանց օրերն օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ անհատների համար պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով դեֆոլտի հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս միգրացիայի մատրիցների Մարկովի մոդելում: Միգրացիայի մատրիցները կառուցվում են նախորդ նվազագույնը 48 ամիսների տվյալների հիման վրա:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որոշում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Պարտքային ռիսկի աճի նշանակալի լինելը որոշելիս դիտարկվում են ֆինանսական գործիքի և փոխառուի բնութագրերը և աշխարհագրական տարածաշրջանը: Նշանակալիության չափանիշները տարբեր են փոխառվության տարբեր տեսակների, մասնավորապես, իրավաբանական անձանց և անհատների տրվող փոխառվությունների համար:

Սկզբնական ճանաչումից ի վեր պարտքային ռիսկի աճը կարող է համարվել նշանակալի նաև այն դեպքերում, երբ դրա այդ մասին են վկայում Բանկի պարտքային ռիսկի կառավարման գործընթացների հետ կապված որակական ցուցանիշները, որոնք այլ պարագայում կարող են ժամանակին ամբողջական առումով չարտացոլվել քանակական վերլուծության շրջանակում: Սա վերաբերում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող այն գործիքներին, որոնք բավարարում են բարձրացված ռիսկի որոշ չափանիշներին, որոնցից է հատուկ ուշադրության ցանկում ներառվելը: Նման որակական գործոնները հիմնված են փորձագետների դատողությունների և անցյալ ժամանակաշրջանների համապատասխան փորձի վրա:

Բանկը պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի մասին վկայող սահմանափակիչ է համարում ակտիվի ավելի քան 30 օր ժամկետանցությունը: Ժամկետանց օրերի քանակը որոշվում է հաշվելով օրերն այն առաջին օրվանից, երբ վճարումն ամբողջությամբ չի ստացվել: Վճարում կատարելու ամսաթվերը որոշվում են առանց հաշվի առնելու արտոնյալ ժամանակահատվածը, որը կարող է տրամադրվել փոխառուին:

Եթե գոյություն ունի վկայություն, որ այլևս չկա պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման, գործիքի գծով կորստի պահուստը կրկին չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների չափով: Պարտքային ռիսկի աճի որոշ որակական ցուցանիշներ, այդ թվում՝ վերանայված պայմանների խախտումը, կարող են վկայել դեֆոլտի ռիսկի աճի մասին, որը պահպանվում է, նույնիսկ երբ ցուցանիշն ինքնին դադարում է գոյություն ունենալ: Նման դեպքերում Բանկը սահմանում է փորձաշրջան, որի ընթացքում ֆինանսական ակտիվի գծով վճարումները պետք է կատարվեն ժամանակին և սահմանված չափով՝ ապացուցելու համար, որ պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է:

Վարկի պայմանագրային պայմանների փոփոխության դեպքում ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչման չափանիշներին այլևս բավարարված չլինելու ապացույց կարող է հանդիսանալ արդիական տեղեկատվությունը, որ առկա է վճարումները ժամանակին կատարելու պատմություն՝ փոփոխված պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Դեֆոլտի սահմանում

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով տեղի է ունեցել դեֆոլտ եթե՝

- հավանական չէ, որ փոխառուն ամբողջությամբ կկատարի Բանկի նկատմամբ ստանձնած իր վարկային պարտավորությունները, եթե Բանկը չձեռնարկվեն այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (առկայության դեպքում),
- Բանկի նկատմամբ փոխառուի նշանակալի վարկային պարտավորություններից որևէ մեկն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է: Օվերդրաֆտները ժամկետանց են համարվում այն օրվանից, երբ հաճախորդը խախտում է սահմանված սահմանաչափը կամ երբ հաճախորդին առաջարկվում է այնպիսի սահմանաչափ, որը ցածր է ընթացիկ չմարված գումարից, կամ
- հավանական է դառնում, որ ակտիվի պայմանները կվերանայվեն փոխառուի սնանկության արդյունքում՝ վարկային պարտավորությունները կատարելու փոխառուի անկարողության պատճառով:

Փոխառուի հետ կապված դեֆոլտ տեղի ունենալը գնահատելիս՝ Բանկը դիտարկում է հետևյալը՝

- որակական ցուցանիշները, օրինակ՝ կովենանտների խախտումը,
- քանակական ցուցանիշները, օրինակ՝ նույն թողարկողի կողմից Բանկի նկատմամբ այլ պարտավորության ժամկետանց կարգավիճակը և չկատարումը և,
- Բանկի ներսում մշակված և արտաքին աղբյուրներից ստացված տվյալները:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ելակետային տվյալները, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական գործիքի գծով դեֆոլտ տեղի ունենալը գնահատելու համար, և դրանց նշանակալիությունը կարող են փոփոխվել ժամանակի ընթացքում՝ հանգամանքների փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Ապագայամետ տեղեկատվության ներառում

Բանկը ներառում է ապագայամետ տեղեկատվությունը, երբ գնահատում է, արդյոք տեղի է ունեցել գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր և երբ չափում է ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ապագայամետ տեղեկատվությունը գնահատելիս Բանկն օգտագործում է փորձագետների դատողությունները:

Բանկը նույնականացրել և փաստաթղթավորել է պարտքային ռիսկի և պարտքային կորուստների առանցքային գործոնները ֆինանսական գործիքների յուրաքանչյուր պորտֆելի համար և, օգտագործելով անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալների վերլուծությունը, գնահատել է մակրոտնտեսական փոփոխականի, պարտքային ռիսկի և պարտքային կորուստների միջև փոխհարաբերությունները: Առանցքային գործոններն են ՀՆԱ-ի կանխատեսումները, արտաբաժնի փոխարժեքի և անշարժ գույքի շուկայում գների փոփոխությունները:

Փոփոխված ֆինանսական ակտիվներ

Վարկի պայմանագրային պայմանները կարող են փոփոխվել մի շարք պատճառներից ելնելով. ներառյալ շուկայական պայմանների փոփոխությունը, հաճախորդների պահպանումը և այլ գործոնները, որոնք կապված չեն հաճախորդի վճարունակության ներկայիս կամ հնարավոր վատթարացման հետ: Գոյություն ունեցող վարկը, որի պայմանները փոփոխվել են, կարող է ապաճանաչվել, և վերաբանակցված վարկը կարող է ճանաչվել որպես նոր վարկ իրական արժեքով՝ Ծանոթագրություն 4 (ե) (iii) կետում ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, և փոփոխությունը չի հանգեցնում ապաճանաչման, որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, համեմատվում են՝

- դեֆոլտի հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ ելնելով փոփոխված պայմաններից,

- դեֆոլտի հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում, որը գնահատվում է սկզբնական ճանաչման պահին առկա տվյալների և սկզբնական պայմանագրային պայմանների հիման վրա:

Եթե փոփոխությունը հանգեցնում է ապաճանաչման, ճանաչվում է նոր վարկ և դասվում 1-ին փուլին (ենթադրելով, որ այն պարտքային առումով արժեզրկված չէ այդ պահին):

Բանկը վերաբանակցում է ֆինանսական դժվարություններ ունեցող հաճախորդների վարկերի պայմանները (վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայում)՝ նպատակ ունենալով առավելագույնի հասցնել պարտքի վերադարձման հնարավորությունները և նվազագույնի հասցնել դեֆոլտի ռիսկը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ վարկի պայմանները վերնայավում են ընտրանքային կարգով, եթե փոխառու ներկա պահին չի կատարել պարտքի գծով իր պարտականությունները կամ գոյություն ունի դեֆոլտի մեծ ռիսկ, եթե գոյություն ունի վկայություն, որ փոխառու ձեռնարկել է բոլոր ողջամիտ քայլերը մարումները սկզբնական պայմանագրային պայմանների համաձայն կատարելու համար և ակնկալվում է, որ կկարողանա կատարել իր պարտականությունները վերանայված պայմաններով:

Պայմանների վերանայումը սովորաբար ներառում է մարման ժամկետի երկարաձգումը, տոկոսների վճարման ժամկետների փոփոխությունը և կովենանտների պայմանների փոփոխությունը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման քաղաքականությունը գործում է թե՛ անհատներին և թե՛ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար:

Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Բանկի քաղաքականության շրջանակում փոփոխված ֆինանսական ակտիվների համար դեֆոլտի հավանականության գնահատումն արտացոլում է այն հանգամանքը, արդյոք փոփոխությունը բարելավել է կամ վերականգնել է տոկոսները և մայր գումարը հավաքագրելու Բանկի կարողությունը, ինչպես նաև վարկային պայմանագրերի պայմանների նման վերանայումների Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձը: Այս գործընթացի շրջանակում Բանկը գնահատում է փոխառուի կողմից մարումները ժամանակին կատարելու հնարավորությունը պայմանագրի պայմանների փոփոխության դեպքում և դիտարկում է տարբեր վարքագծային ցուցանիշներ:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ընդհանուր առմամբ, վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայումն իրենից ներկայացնում է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որակական ցուցանիշ, և պայմանների վերանայման ակնկալիքը կարող է հանդես գալ որպես պարտքային առումով արժեզրկման վկայություն (տես՝ Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv)): Անհրաժեշտ է, որ հաճախորդը հետևողականորեն ցուցադրի պարտաճանաչ վճարման վարքագիծ որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում, մինչև որ վարկն այլևս չհամարվի պարտքային առումով արժեզրկված/վարկի հետ կապված այլևս չարձանագրվի պարտագանցում, կամ մինչև որ չհամարվի, որ դեֆոլտի հավանականությունն այնքան է նվազել, որ կորստի պահուստը կարող է կրկին չափվել 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս որպես առանցքային ելակետային տվյալներ հանդես են գալիս հետևյալ փոփոխականների ժամկետային կառուցվածքները.

- Դեֆոլտի հավանականությունը,
- Դեֆոլտի դեպքում կորստի չափը,
- Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը,

1-ին փուլի գործիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականությունը դեֆոլտի դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով դեֆոլտի պահին: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով ամբողջ ժամկետի համար դեֆոլտի հավանականությունը դեֆոլտի դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով դեֆոլտի պահին:

Դեֆոլտի հավանականության գնահատման մեթոդաբանությունը ներկայացված է վերը՝ «Դեֆոլտի հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում» բաժնում:

Բանկը դեֆոլտի դեպքում առաջացող կորուստը գնահատում է հիմք ընդունելով պարտականությունները չկատարած պայմանագրային կողմերին ներկայացված պահանջների արդյունքում միջոցների վերադարձման ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Դեֆոլտի դեպքում առաջացող կորստի գնահատման մոդելներում դիտարկվում են պահանջի կառուցվածքը, գրավը, առաջնահերթությունը, պայմանագրային կողմի գործունեության ոլորտը, ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մասը կազմող ցանկացած գրավի փոխհատուցման ծախսումները: Անշարժ գույքով ապահովված վարկերի համար վարկի գումար/գրավի արժեք հարաբերակցությունն առանցքային ցուցանիշ է դեֆոլտի դեպքում առաջացող կորուստը որոշելու համար: Դեֆոլտի դեպքում առաջացող կորստի գնահատականները ճշգրտվում են տարբեր տնտեսական սցենարների տեսանկյունից և անշարժ գույքով ապահովված վարկերի հետ կապված՝ անշարժ գույքի գների հնարավոր փոփոխություններն արտացոլելու համար: Դեֆոլտի դեպքում առաջացող կորուստը հաշվարկվում է զեղչված դրամական հոսքերի հիմունքով՝ որպես զեղչման գործակից կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքի գումարը դեֆոլտի պահին իրենից ներկայացնում է պարտքի ակնկալվող գումարը դեֆոլտի դեպքում: Բանկը դեֆոլտի պահին պարտքի գումարը հաշվարկում է հիմք ընդունելով պայմանագրային կողմի պարտքի ընթացիկ գումարը և պայմանագրով թույլատրվող և մաշվածության արդյունքում այդ գումարի հնարավոր փոփոխությունները: Ֆինանսական ակտիվի համար պարտքի գումարը դեֆոլտի պահին իրենից ներկայացնում է վերջինիս համախառն հաշվեկշռային արժեքը դեֆոլտի պահին: Փոխատվության հանձնառությունների համար պարտքի գումարը դեֆոլտի պահին իրենից ներկայացնում է հնարավոր ապագա գումարները, որոնք կարող են օգտագործվել պայմանագրի շրջանակում, որոնք գնահատվում են անցյալ ժամանակաշրջանների դիտարկումների և ապագայամետ տեղեկատվության հիման վրա: Ֆինանսական երաշխավորությունների համար պարտքի գումարը դեֆոլտի պահին իրենից ներկայացնում է վճարման ենթակա գումարը ֆինանսական երաշխավորության կատարման պահին:

Ինչպես նշված է վերը և պայմանով, որ 1-ին փուլի ֆինանսական ակտիվների համար առավելագույնս կօգտագործվի դեֆոլտի հավանականության 12-ամսյա ցուցանիշը, Բանկը ակնկալվող պարտքային կորուստները չափում է հաշվի առնելով դեֆոլտի ռիսկն այն առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածում (ներառյալ փոխառուի երկարաձգման բոլոր հնարավորությունները), որի ընթացքում այն ենթարկվում է պարտքային ռիսկին, եթե նույնիսկ Բանկը դիտարկում է ավելի երկար ժամանակահատված պարտքային ռիսկի կառավարման նպատակների համար: Առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածը տևում է մինչև այն ամսաթիվը, երբ Բանկն իրավունք ունի պահանջել փոխատվության մարումը կամ դադարեցնել փոխատվության հանձնառությունը կամ երաշխավորությունը:

Եթե ցուցանիշի մոդելավորումն իրականացվում է խմբային հիմունքով, ֆինանսական գործիքները խմբավորվում են ըստ ռիսկի ընդհանրական բնութագրերի, որոնք ներառում են՝

- գործիքի տեսակը,
- գրավի տեսակը:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Խմբավորումները պետք է կանոնավոր հիմունքով վերանայվեն՝ առանձին խմբերի շրջանակում պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների միատեսակ լինելն ապահովելու համար:

Այն պորտֆելների համար, որոնց վերաբերյալ Բանկն ունի անցյալ ժամանակաշրջանների սահմանափակ տվյալներ, ներքին աղբյուրներից հասանելի տեղեկատվությունը լրացնելու համար օգտագործվում է արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունը: Բանկի կորպորատիվ ռիսկերի կառավարման վարչությունն օգտագործում է իր ներքին վարկանիշային մոդելները: Բանկն իր հիմնական պորտֆելների համար կիրառում է առանձին մոդելներ, որոնցում իր հաճախորդներին տրվում է 1-ից 10 վարկանիշ՝ օգտագործելով Moody's Risk Analyst (MRA): Մոդելները ներառում են ինչպես որակական, այնպես էլ քանակական տեղեկատվություն և, բացի վարկառուին հատուկ տեղեկատվությունից, օգտագործում են լրացուցիչ արտաքին տեղեկատվություն, որը կարող է ազդել վարկառուի վարքագծի վրա: Տվյալ տեղեկատվության աղբյուրները նախ օգտագործվում են կորպորատիվ հաճախորդների փուլերը որոշելու համար: Փուլավորման հիման վրա Բանկը որոշում է իր ԴՀ-ները, որոնք այնուհետև ճշգրտվում են ՖՀՄՍ 9 ԱՊԿ հաշվարկի համար: Ստորև ներկայացված են այն պորտֆելները, որոնց համար արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունն օգտագործվել է որպես նշանակալի ելակետային տվյալ սկսնակվող պարտքային կորուստները չափելիս:

30 Սեպտեմբեր 2024		Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն	
հազ. դրամ	Ենթարկվածություն պարտքային ռիսկին	Դեֆոլտի հավանականություն	Կորուստը դեֆոլտի դեպքում
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեքիներ	34,862,498	«S&P» գործակալության դեֆոլտի վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» գործակալության պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	3,865,654	«S&P» գործակալության դեֆոլտի վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» գործակալության պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	17,089,623	«S&P» գործակալության դեֆոլտի վերլուծության հաշվետվություն	-
31 Դեկտեմբեր 2023		Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն	
հազ. դրամ	Ենթարկվածություն պարտքային ռիսկին	Դեֆոլտի հավանականություն	Կորուստը դեֆոլտի դեպքում
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեքիներ	31,592,766	«S&P» գործակալության դեֆոլտի վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» գործակալության պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	3,792,291	«S&P» գործակալության դեֆոլտի վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» գործակալության պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	17,155,732	«S&P» գործակալության դեֆոլտի վերլուծության հաշվետվություն	-

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Կորստի պահուստ

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ակնկալվող վարկային կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար:

հազ. դրամ	30 Սեպտեմբեր 2024			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(284)	-	-	(284)
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	284	-	-	284
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(273)	-	-	(273)
Մնացորդը 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	(273)	-	-	(273)

հազ. դրամ	30 Սեպտեմբեր 2024			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր և այլ պահանջներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(21,472)	-	-	(21,472)
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	2,071	-	-	2,071
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(8,545)	-	-	(8,545)
Մնացորդը 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	(27,946)	-	-	(27,946)

հազ. դրամ	30 Սեպտեմբեր 2024			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – Առևտրային վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(106,173)	-	(8,146)	(114,319)
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	25,288	-	671	25,959
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(83,488)	-	-	(83,488)
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցություն	4,417	-	201	4,618
Դուրսգրումներ*	-	-	-	-
Մնացորդը 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	(159,956)	-	(7,274)	(167,230)

հազ. դրամ	30 Սեպտեմբեր 2024			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – Մանրածախ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(68,372)	(10,399)	(9,940)	(88,711)
Փոխանցում 1-ին փուլ	(4,260)	3,088	1,172	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	94	(4,974)	4,880	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	5,022	5,572	(10,594)	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(3,350)	(6,603)	(10,616)	(20,570)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(30,842)	(516)	(1,319)	(32,677)
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցություն	562	76	57	696
Դուրսգրումներ*	-	-	16,018	16,018
Մնացորդը 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	(101,146)	(13,756)	(10,342)	(125,244)

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

* Նախորդ տարվա դուրսգրումների տվյալը չի ներառում ժամանակաշրջանի վերականգնումները:

հազ. դրամ	30 Սեպտեմբեր 2024			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(70,784)	-	-	(70,784)
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	7,450	-	-	7,450
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(22,786)	-	-	(22,786)
Այլ	-	-	-	-
Մնացորդը 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	(86,120)	-	-	(86,120)

Վերը ներկայացված կորստի պահուստը չի ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեքների հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ակնկալվող վարկային կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

հազ. դրամ	31 Դեկտեմբեր 2023			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(1,101)	-	-	(1,101)
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	1,101	-	-	1,101
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(284)	-	-	(284)
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(284)	-	-	(284)

հազ. դրամ	31 Դեկտեմբեր 2023			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(9,960)	(6,637)	-	(16,597)
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	9,960	6,637	-	16,597
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(21,472)	-	-	(21,472)
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(21,472)	-	-	(21,472)

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	31 Դեկտեմբեր 2023			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – Առևտրային վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(241,392)	-	(23,381)	(264,773)
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	162,239	-	15,374	177,613
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(25,206)	-	-	(25,206)
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցություն	(1,814)	-	(139)	(1,953)
Դուրսգրումներ*	-	-	-	-
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(106,173)	-	(8,146)	(114,319)

հազ. դրամ	31 Դեկտեմբեր 2023			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – Մանրածախ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(59,380)	(16,750)	(9,281)	(85,411)
Փոխանցում 1-ին փուլ	(6,214)	3,180	3,034	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	195	(492)	297	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	3,228	8,451	(11,679)	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	18,712	(4,251)	(21,845)	(7,384)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(24,455)	(470)	-	(24,925)
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցություն	(458)	(67)	(67)	(592)
Դուրսգրումներ*	-	-	29,601	29,601
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(68,372)	(10,399)	(9,940)	(88,711)

* Նախորդ տարվա դուրսգրումների տվյալը չի ներառում ժամանակաշրջանի վերականգնումները:

հազ. դրամ	31 Դեկտեմբեր 2023			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(60,577)	-	-	(60,577)
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	17,500	-	-	17,500
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(27,708)	-	-	(27,708)
Այլ	-	-	-	-
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(70,785)	-	-	(70,785)

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է հետևյալ երկու մեծությունների համադրումը.

- վերը աղյուսակներում կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդներն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի և
- «պարտքային ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստներ» և «փոխատվության հանձնառությունների և ֆինանսական երաշխավորությունների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Ստորև ներկայացված է համադրումը 2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար:

հազ. դրամ	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեք-ներ	Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր	Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդն. տրված վարկեր – Առևտրային վարկեր	Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդն. տրված վարկեր – Մանրածախ	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեքիներ	Այլ ակտիվներ	Ընդամենը
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	284	2,071	25,959	(20,570)	7,450	-	15,194
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(273)	(8,545)	(83,488)	(32,677)	(22,786)	-	(147,769)
Հանրագումար	11	(6,474)	(57,529)	(53,247)	(15,336)	-	(132,575)
Նախկինում դուրսգրված գումարների վերականգնում	-	-	-	29,823	-	(93)	29,730
Ընդամենը	11	(6,474)	(57,529)	(23,425)	(15,336)	(93)	(102,845)

Ստորև ներկայացված է համադրումը 2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար:

հազ. դրամ	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեք-ներ	Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր	Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդն. տրված վարկեր – Առևտրային վարկեր	Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդն. տրված վարկեր – Մանրածախ	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեքիներ	Այլ ակտիվներ	Ընդամենը
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	1,101	16,597	159,654	(4,120)	14,719	-	187,951
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(284)	(20,766)	(18,618)	(16,658)	(27,933)	-	(84,259)
Հանրագումար	817	(4,169)	141,036	(20,778)	(13,214)	-	103,692
Նախկինում դուրսգրված գումարների վերականգնում	-	-	-	46,877	-	4,574	51,451
Ընդամենը	817	(4,169)	141,036	26,099	(13,214)	4,574	155,143

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև ներկայացված են անհատներին և իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելների համախառն հաշվեկշռային արժեքների նշանակալի փոփոխությունները 2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների ընթացքում, որոնք հանգեցրել են կորստի պահուստի փոփոխությունների:

հազ. դրամ	30 Սեպտեմբեր 2024			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – Առևտրային վարկեր – համախառն հաշվեկշռային արժեք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	21,052,536	-	9,806	21,062,342
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	7,788,067	-	-	7,788,067
Ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն մարված ֆինանսական ակտիվներ և այլ փոփոխություններ	(7,313,938)	-	(1,844)	(7,315,782)
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցություն	(411,776)	-	(344)	(412,120)
Դուրսգրումներ	-	-	-	-
Մնացորդը 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	21,114,889	-	7,618	21,122,507
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – Մանրածախ – համախառն հաշվեկշռային արժեք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	29,347,188	250,862	115,223	29,713,273
Փոխանցում 1-ին փուլ	94,526	(81,494)	(13,032)	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(43,091)	101,078	(57,987)	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(51,746)	(7,889)	59,635	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	7,572,922	6,430	4,000	7,583,352
Ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն մարված ֆինանսական ակտիվներ և այլ փոփոխություններ	(2,637,887)	(13,563)	(12,665)	(2,664,115)
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցություն	(133,669)	(6,090)	(1,685)	(141,444)
Դուրսգրումներ	-	-	(16,018)	(16,018)
Մնացորդը 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	34,148,243	249,334	77,471	34,475,048

Ստորև ներկայացված են անհատներին և իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելների համախառն հաշվեկշռային արժեքների նշանակալի փոփոխությունները 2023թ. տարվա ընթացքում, որոնք հանգեցրել են կորստի պահուստի փոփոխությունների:

հազ. դրամ	31 Դեկտեմբեր 2023			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – Առևտրային վարկեր – համախառն հաշվեկշռային արժեք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	28,493,196	-	112,326	28,605,522
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	5,627,529	-	-	5,627,529
Ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն մարված ֆինանսական ակտիվներ և այլ փոփոխություններ	(13,434,292)	-	(102,792)	(13,537,084)
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցություն	366,103	-	272	366,375
Դուրսգրումներ	-	-	-	-
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	21,052,536	-	9,806	21,062,342
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – Մանրածախ – համախառն հաշվեկշռային արժեք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	23,320,720	290,642	176,350	23,787,712
Փոխանցում 1-ին փուլ	141,131	(56,682)	(84,449)	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(71,267)	77,510	(6,243)	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(42,738)	(40,952)	83,690	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	9,094,689	4,546	-	9,099,235
Ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն մարված ֆինանսական ակտիվներ և այլ փոփոխություններ	(3,190,626)	(28,499)	(25,433)	(3,244,558)
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցություն	95,279	4,297	909	100,485
Դուրսգրումներ	-	-	(29,601)	(29,601)
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	29,347,188	250,862	115,223	29,713,273

Պարտքային որակի վերլուծություն

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեքորերի պարտքային որակի վերաբերյալ:

Եթե այլ նշում չի արվում, ֆինանսական ակտիվների համար աղյուսակում նշված գումարներն իրենցից ներկայացնում են համախառն հաշվեկշռային արժեքները: Փոխատվության հանձնառությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի համար աղյուսակում նշված գումարներն իրենցից ներկայացնում են համապատասխանաբար հանձնառության կամ երաշխավորության գումարները:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ

Ի-ասպը չուար վարկերը վարկասրճապորտսս սերքքս ոսսսսսսսսս ոսսսսսսսսսս սրվսս սսսսսսսսսս վարկերը վարկսսսսսսսսսս սրսսսսսսսսս ոսսսսսսսսս ոսսսսսսսսս կսռսսսսսսսսսս է սրսսսսսսսսսս սիսկը` հիմնվելով ժսմկետսնց օրերի մսսսին տեղեկստվոթյսն վրս:

Կորսսրսսսսսսսսս հսնսսսսրդների սրսսսսսսսսսսս որսկը կսռսսսսսսսսսս է ներքին վսրկսնիշսյին հսմսկսրգով, ինչսյես նկսրսգրվսն է ստորես, և սյսս ներքին վսրկսնիշների հիմսն վրս Բսնկը դսսսկսրգոսն է իր կրսրսրսսսսսս վսրկերը ըստ 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերի:

Ներքին վսրկսնիշները բսղկսցսն են երկու հիմնսկսն սսսկեկտների հսմսսսրփսկսն գնսհստումից`

• Ֆինսնսսկսն գնսհստուսմ` ֆինսնսսկսն գնսհստուսմը հիմնվսն է ֆինսնսսկսն հսշվետվոթյոնների, մսսնսվոթսսսսս հսշվեկշռի և եկսմտի մսսին հսշվետվոթյսն վերլուծոթյսն վրս: Այս վերլուծոթյոնը ներսռոսն է սրսրսրսսսսսս ծսծկոյթը, գործսռնսկսն գնսհստսկսնը, իրսցվեկիոթյոնը և կսսիտսլի կսռոցվսնքը:

• Բիգնես գնսհստուսմ` Հսշվի են սռնվոսն տսրքեր գործոններ, ինչսիսիք են արդյոնսբերոթյսն ոիսկը, ընկերոթյսն կսրգսվինսկը և սյլ հսմսսստսսսսսսսսսս չսփսնիշներ:

Ֆինսնսսկսն գնսհստուսմների ելսկետսյին տվյսլներն սռսվել նշսնսկսլի սգղեցոթյոն են ունենոսն ներքին վսրկսնիշների որոշմսն վրս, քսն բիգնես գնսհստսկսնները:

Ներքին վսրկսնիշները, որոնք հսմսսստսսսսսսսսսս են [1-5.5] և [5.6-10], ցոյց են տսլիս հսմսսստսսսսսսսսսսրսս լսվ և միջին ֆինսնսսկսն գնսհստսկսն կորսրոթստիվ հսնսսրդների հսմսր:

«1-ին փուլ», «2-րդ փուլ» և «3-րդ փուլ» տերմինների բսցստրոթյոնը ներկսյսցվսն է Ծսնոթսգրոթյոն 4 (ե) (iv) կետոսն:

հսգ. դրսն	30 Սեպտեմբեր 2024			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդսմենը
	12-սմսյս ԱՊԿ	Ամրողջ ժսմկետոսն ԱՊԿ, սրսրոթսյին սռոսմով չսրծեգրկվսն	Ամրողջ ժսմկետոսն ԱՊԿ, սրսրոթսյին սռոսմով սրծեգրկվսն	
<i>Դրսմսկսն միջոցներ և դրսնց հսմսրծերներ</i>				
- B ից BB- վսրկսնիշով	1,097	-	-	1,097
- Առսնց վսրկսնիշի	7,426,776	-	-	7,426,776
	7,427,873	-	-	7,427,873
	(273)	-	-	(273)
	7,427,600	-	-	7,427,600
<i>Կորստի սյսհոստ</i>				
<i>Հսշվեկշռսյին սրծեք</i>				
<i>Ամորտիզսցվսն սրծեքով չսփվող բսնկերին տրվսն վսրկեր</i>				
- A+ վսրկսնիշով	119,786	-	-	119,786
- B+ ից BB- վսրկսնիշով	8,308,727	-	-	8,308,727
- Առսնց վսրկսնիշի	15,569,763	-	-	15,569,763
	23,998,276	-	-	23,998,276
	(27,946)	-	-	(27,946)
	23,970,330	-	-	23,970,330
<i>Ամորտիզսցվսն սրծեքով չսփվող հսնսսրդներին տրվսն վսրկեր –սռնտրսյին վսրկեր</i>				
Արծեգրկմսն սնհստսկսն հսյտսնիշ չոնեցող վսրկեր				
- 1-5.5 ներքին վսրկսնիշով	18,084,204	-	-	18,084,204
- 5.6-10 ներքին վսրկսնիշով	3,030,685	-	-	3,030,685
Արծեգրկվսն վսրկեր	-	-	7,618	7,618
	21,114,889	-	7,618	21,122,507
	(159,956)	-	(7,274)	(167,230)
	20,954,933	-	344	20,955,277
<i>Կորստի սյսհոստ</i>				
<i>Հսշվեկշռսյին սրծեք</i>				
<i>Ամորտիզսցվսն սրծեքով չսփվող հսնսսրդներին տրվսն վսրկեր – մսնրսնսյս վսրկեր</i>				
- Ոչ ժսմկետսնց	34,072,940	152,082	-	34,225,022
- Սինչև 30 օր ժսմկետսնց	75,303	37,888	-	113,191
- 31-90 օր ժսմկետսնց	-	59,364	-	59,364
- 91-180 օր ժսմկետսնց	-	-	25,980	25,980
- 181-270 օր ժսմկետսնց	-	-	29,967	29,967
- Ավելի քսն 271 օր ժսմկետսնց	-	-	21,524	21,524
	34,148,243	249,334	77,471	34,475,048
	(101,146)	(13,756)	(10,342)	(125,244)
	34,047,097	235,578	67,129	34,349,804
<i>Այլ հսմսսրփսկ ֆինսնսսկսն արդյոնքի միջոցով իրսկսն սրծեքով չսփվող սրսրոթսյին ներդրոսյին սրծեքդեր</i>				
- AA ից AAA վսրկսնիշով	5,783,424	-	-	5,783,424
- B+ ից BB- վսրկսնիշով	29,079,074	-	-	29,079,074
	34,862,498	-	-	34,862,498
	(81,833)	-	-	(81,833)
	34,862,498	-	-	34,862,498
<i>Կորստի սյսհոստ</i>				
<i>Հսշվեկշռսյին սրծեք – իրսկսն սրծեք</i>				

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեքերի պարտքային որակի վերաբերյալ:

հազ. դրամ	31 Դեկտեմբեր 2023			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	
	12-ամսյա ԱՊԿ	Ամբողջ ժամկետում ԱՊԿ, պարտքային առումով չարժեզրկված	Ամբողջ ժամկետում ԱՊԿ, պարտքային առումով արժեզրկված	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
- B- ից BB- վարկանիշով	1,184	-	-	1,184
- Առանց վարկանիշի	4,843,475	-	-	4,843,475
	4,844,659	-	-	4,844,659
	(284)	-	-	(284)
	4,844,375	-	-	4,844,375
Կորստի պահուստ				
Հաշվեկշռային արժեք				
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր				
- A+ վարկանիշով	122,815	-	-	122,815
- B+ ից BB- վարկանիշով	9,782,638	-	-	9,782,638
- Առանց վարկանիշի	6,798,689	-	-	6,798,689
	16,704,142	-	-	16,704,142
	(21,472)	-	-	(21,472)
	16,682,670	-	-	16,682,670
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – առևտրային վարկեր				
Արժեզրկման անհատական հայտանիշ չունեցող վարկեր				
- 1-5.5 ներքին վարկանիշով	20,886,640	-	-	20,886,640
- 5.6-10 ներքին վարկանիշով	165,896	-	-	165,896
Արժեզրկված վարկեր	-	-	9,806	9,806
	21,052,536	-	9,806	21,062,342
	(106,173)	-	(8,146)	(114,319)
	20,946,363	-	1,660	20,948,023
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – մանրածախ վարկեր				
- Ոչ ժամկետանց	29,272,320	186,658	-	29,458,978
- Մինչև 30 օր ժամկետանց	74,868	6,537	-	81,405
- 31-90 օր ժամկետանց	-	57,667	-	57,667
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	55,400	55,400
- 181-270 օր ժամկետանց	-	-	34,565	34,565
- Ավելի քան 271 օր ժամկետանց	-	-	25,258	25,258
	29,347,188	250,862	115,223	29,713,273
	(68,372)	(10,399)	(9,940)	(88,711)
	29,278,816	240,463	105,283	29,624,562
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեքեր				
- AA ից AAA վարկանիշով	9,390,638	-	-	9,390,638
- B+ ից BB- վարկանիշով	22,202,128	-	-	22,202,128
	31,592,766	-	-	31,592,766
	(70,785)	-	-	(70,785)
	31,592,766	-	-	31,592,766
Կորստի պահուստ				
Հաշվեկշռային արժեք – իրական արժեք				

* ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝ հաճախորդներին տրված վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները ներառում են չօգտագործված փոխառության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Գրավ կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցներ

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ուներ ֆինանսական գործիքներ, որոնց համար կորստի պահուստ չէր ճանաչվել գրավի առկայության պատճառով:

	Ենթարկվածու-թյունը պարտքային ռիսկին 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	Ենթարկվածու-թյունը պարտքային ռիսկին 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	4,738,613	5,441,127
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	10,127,396	8,726,762
Անհատներին տրված վարկեր	1,047,312	731,709

Ժամանակաշրջանի ընթացքում գրավի հետ կապված Բանկի կողմից կիրառվող քաղաքականությունում փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել:

Պարտքային ռիսկի կենտրոնացում

Պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ պարտքային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	30 Սեպտեմբեր 2024	31 Դեկտեմբեր 2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ակտիվներ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5,844,235	4,844,375
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	4,738,613	5,441,127
Բանկերին տրված վարկեր, ավանդներ և այլ պահանջներ	23,970,330	16,682,670
Հաճախորդներին տրված վարկեր	55,305,081	50,572,585
Ներդրումային արժեթղթեր	34,897,172	31,610,283
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	170,410	131,751
Պարտքային ռիսկին ընդհանուր առավելագույն ենթարկվածությունը	124,925,841	109,282,791

Որպես կանոն, արժեթղթերում ներդրումների և բանկերին տրված վարկերի համար գրավ չի պահանջվում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման գործառնությունների մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և այդ վարկերի գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 13-ում:

Չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 26-ում:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկն ունի երկու պարտապան կամ կապակցված պարտապանների խմբեր (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երկու), որոնց հետ կապված պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը գերազանցում է առավելագույն պարտքային ռիսկի 10%-ը: 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այս պայմանագրային կողմերի հետ կապված պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կազմում է 39,244,321 հազար ՀՀ դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 29,318,582 հազար ՀՀ դրամ):

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք`

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող մամուտիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետգնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության գլխավոր պայմանագրերը: Ֆինանսական գործիքները, այդ թվում՝ վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը ստանում և ընդունում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետգնման, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի գծով:

Նման գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս մաս դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցում կատարելու, անվճարումակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում: Բացի այդ, Բանկը և նրա պայմանագրային կողմերը մտադիր չեն հաշվարկն իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվները և մարել պարտավորությունները միաժամանակ:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ , որոնք հանդիսանում են իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ մամուտիպ պայմանագրերի առարկա:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների տեսակներ	Շանաչված ֆինանսական ակտիվների համախառմ գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության համախառմ գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների զուտ գումար	Սնանկության դեպքում հաշվանցման ենթակա գումարներ	Զուտ գումար
				Ֆինանսական գործիքներ	
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	4,738,613	-	4,738,613	4,738,613	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	4,738,613	-	4,738,613	4,738,613	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, որոնք հանդիսանում են իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ մամուտիպ պայմանագրերի առարկա:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների տեսակներ	Շանաչված ֆինանսական ակտիվների համախառմ գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության համախառմ գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների զուտ գումար	Սնանկության դեպքում հաշվանցման ենթակա գումարներ	Զուտ գումար
				Ֆինանսական գործիքներ	
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	5,441,127	-	5,441,127	5,441,127	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	5,441,127	-	5,441,127	5,441,127	-

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

(գ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Շուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է պարտքային և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատու է ԱՊԿԿ-ն: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր և կորուստների սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով մշտադիտարկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել կորուստների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխությունների դեպքում:

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի հսկողության միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշ. արժեք
30 Սեպտեմբեր 2024							
ԱՎՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	7,427,600	7,427,600
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	4,738,613	-	-	-	-	-	4,738,613
Բանկերին տրված վարկեր, ավանդներ և այլ պահանջներ	11,002,026	1,938,824	3,526,224	1,933,181	119,786	5,450,289	23,970,330
Հաճախորդներին տրված վարկեր	5,267,282	5,098,868	24,163,266	19,561,571	1,214,094	-	55,305,081
Ներդրումային արժեթղթեր	7,120,367	-	3,424,152	20,926,198	3,391,781	34,674	34,897,172
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-	170,410	170,410
	28,128,288	7,037,692	31,113,642	42,420,950	4,725,661	13,082,973	126,509,206
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերը ներգրավված վարկեր, ավանդներ և այլ մնացորդներ	5,113,904	-	3,551,597	107,426	-	-	8,772,927
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	22,530,509	13,840,694	23,357,599	13,015,009	4,973	7,000,434	79,749,218
Վարձակալության գծով պարտավորություն	11,247	11,835	24,356	274,965	-	-	322,403
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	-	-	-	852,223	852,223
Այլ ներգրավված միջոցներ	15,463	13,839	22,929	113,154	66,829	-	232,214
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	-	4,195	-	6,076,471	-	-	6,080,666
	27,671,123	13,870,563	26,956,481	19,587,025	71,802	7,852,657	96,009,651
	457,165	(6,832,871)	4,157,161	22,833,925	4,653,859	5,230,316	30,499,555

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի հսկողության միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 Դեկտեմբեր 2023							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	6,268,266	6,268,266
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	5,441,127	-	-	-	-	-	5,441,127
Բանկերին տրված վարկեր, ավանդներ և այլ պահանջներ	9,346,526	-	-	2,016,711	122,815	5,196,618	16,682,670
Հաճախորդներին տրված վարկեր	7,296,180	6,367,062	16,932,305	18,958,310	1,018,728	-	50,572,585
Ներդրումային արժեթղթեր	9,897,286	2,559,232	908,840	16,323,269	1,904,139	17,517	31,610,283
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-	131,751	131,751
	31,981,119	8,926,294	17,841,145	37,298,290	3,045,682	11,614,152	110,706,682
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերց ներգրավված վարկեր, ավանդներ և այլ մնացորդներ	-	16,954	14,571	65,998	-	-	97,523
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	18,998,515	8,023,044	20,704,207	18,949,965	4,806	7,151,196	73,831,733
Վարձակալության գծով պարտավորություն	10,056	10,322	21,745	248,618	62,538	-	353,279
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	-	-	-	713,237	713,237
Այլ ներգրավված միջոցներ	17,719	18,374	37,803	139,776	65,277	-	278,949
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	107,186	-	-	6,303,971	-	-	6,411,157
	19,133,476	8,068,694	20,778,326	25,708,328	132,621	7,864,433	81,685,878
	12,847,643	857,600	(2,937,181)	11,589,962	2,913,061	3,749,719	29,020,804

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	30 Սեպտեմբեր 2024			31 Դեկտեմբեր 2023		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	7.65%	4.61%	-	9.44%	4.50%	-
Բանկերին տրված վարկեր, ավանդներ և այլ պահանջներ	7.65%	6.13%	5.88%	9.47%	5.53%	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	12.18%	7.61%	5.72%	11.91%	7.52%	5.13%
Ներդրումային արժեթղթեր	10.45%	4.96%	-	10.43%	5.06%	3.47%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերց ներգրավված վարկեր, ավանդներ և այլ մնացորդներ	8.10%	5.81%	4.41%	8.15%	-	-
Հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	-	-	-	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցախահանջ ավանդներ	3.56%	0.83%	0.02%	1.69%	0.76%	0.03%
- Ժամկետային ավանդներ	9.52%	4.76%	1.92%	7.32%	5.09%	2.34%
Այլ ներգրավված միջոցներ	6.30%	-	-	6.99%	-	-
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	-	6.52%	6.52%	-	6.52%	6.52%

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ:

Շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվության զգայնությունը ներկայացնում է տոկոսադրույքների ենթադրյալ փոփոխությունների ազդեցությունը մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամտի վրա, որը հիմնված է ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ առկա ոչ առևտրային ֆիքսված և լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վրա: Մեփական կապիտալի զգայնությունը հաշվարկվում է ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆիքսված տոկոսադրույքով պարտքային ֆինանսական ակտիվների վերագնահատմամբ՝ հաշվի առնելով տոկոսադրույքների ենթադրյալ փոփոխությունների հետևանքները՝ հիմնված եկամտաբերության կորի զուգահեռ տեղաշարժերի ենթադրության վրա:

Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է համապատասխանաբար տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի ու 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի հիման վրա:

	30 Սեպտեմբեր 2024	31 Դեկտեմբեր 2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ աճ	864	81,085
100 բկ զուգահեռ նվազում	(864)	(81,085)

Ստորև ներկայացվում է զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունը՝ պայմանավորված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությամբ, որն իրականացվել է 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի ու 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 100 բազիսային կետով (բկ) եկամտաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	30 Սեպտեմբեր 2024		31 Դեկտեմբեր 2023	
	Զուտ շահույթ կամ վնաս	Մեփական կապիտալ	Զուտ շահույթ կամ վնաս	Մեփական կապիտալ
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ աճ	-	(588,165)	-	(425,037)
100 բկ զուգահեռ նվազում	-	588,165	-	425,037

(ii) Արժութային ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժութային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը չի հեջավորում իր ենթարկվածությունն արժութային ռիսկին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ :

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4,534,630	2,200,379	666,945	25,646	7,427,600
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	2,026,123	2,712,490	-	-	4,738,613
Բանկերին տրված վարկեր, ավանդներ և այլ պահանջներ	2,147,334	15,925,194	5,897,802	-	23,970,330
Հաճախորդներին տրված վարկեր	36,368,032	14,761,668	4,175,381	-	55,305,081
Ներդրումային արժեթղթեր	29,113,748	5,783,424	-	-	34,897,172
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	20,378	90,943	59,089	-	170,410
Ընդամենը ակտիվներ	74,210,245	41,474,098	10,799,217	25,646	126,509,206
ՊԱՏՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերը ներգրավված վարկեր, ավանդներ և այլ մնացորդներ	154,752	3,520,875	5,097,300	-	8,772,927
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	42,642,338	35,700,464	1,397,340	9,076	79,749,218
Վարձակալության գծով պարտավորություն	322,403	-	-	-	322,403
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	335,769	229,546	286,908	-	852,223
Այլ ներգրավված միջոցներ	232,214	-	-	-	232,214
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	-	2,015,259	4,065,407	-	6,080,666
Ընդամենը պարտավորություններ	43,687,476	41,466,144	10,846,955	9,076	96,009,651
Զուտ դիրքը	30,522,769	7,954	(47,738)	16,570	30,499,555

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,767,421	2,959,430	391,392	150,023	6,268,266
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	2,403,106	3,038,021	-	-	5,441,127
Բանկերին տրված վարկեր, ավանդներ և այլ պահանջներ	6,350,696	10,157,400	174,574	-	16,682,670
Հաճախորդներին տրված վարկեր	32,142,747	14,625,888	3,803,950	-	50,572,585
Ներդրումային արժեթղթեր	22,219,645	8,055,053	1,335,585	-	31,610,283
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	111,175	20,554	22	-	131,751
Ընդամենը ակտիվներ	65,994,790	38,856,346	5,705,523	150,023	110,706,682
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերց ներգրավված վարկեր, ավանդներ և այլ մնացորդներ	97,523	-	-	-	97,523
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	36,056,818	36,333,471	1,433,913	7,531	73,831,733
Վարձակալության գծով պարտավորություն	353,279	-	-	-	353,279
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	296,749	321,781	51,525	9,231	679,286
Այլ ներգրավված միջոցներ	278,949	-	-	-	278,949
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	-	2,140,641	4,270,516	-	6,411,157
Ընդամենը պարտավորություններ	37,083,318	38,795,893	5,755,954	16,762	81,651,927
Զուտ դիրքը	28,911,472	60,453	(50,431)	133,261	29,054,755

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի ու 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով:

Վերլուծությունն իրականացնելիս հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Բանկը դիտարկում էր որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	30 Սեպտեմբեր 2024 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբեր 2023 հազ. դրամ
ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի աճ 10%-ով	795	6,045
ՀՀ դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի աճ 10%-ով	(4,774)	(5,043)

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի ու 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի աճը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով:

Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է ԱՊԿԿ-ի կողմից:

Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և հեշտությամբ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Գանձապետարանը բաժիններից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ ամբողջ Բանկում:

Գանձապետարանն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր «ստրեսային թեսթեր»՝ շուկայական սովորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում Բանկի իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս դեկավարությամբ շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿԿ-ի կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման բաժնի և Գանձապետարանի կողմից ներկայացվող հաշվետվությունների հիման վրա:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխառության հանձնառությունների գծով չգեղջված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չգեղջված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխառության հանձնառությունների գծով: Ֆինանսական երաշխավորությունների պայմանագրերի համար երաշխավորության առավելագույն գումարը բաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում երաշխավորությունը կարող է հետ կանչվել/օգտագործվել:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցայահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք
30 Սեպտեմբեր 2024							
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերց ներգրավված վարկեր, ավանդներ և այլ մնացորդներ	5,114,230	-	-	3,557,594	127,438	8,799,262	8,772,927
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	18,824,100	11,113,477	14,340,736	24,579,150	14,128,319	82,985,782	79,749,218
Վարձակալության գծով պարտավորություն	6,453	13,127	19,690	39,382	337,377	416,028	322,403
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	522,606	-	-	85,925	243,692	852,223	852,223
Այլ ներգրավված միջոցներ	4,396	13,748	17,133	28,663	209,496	273,435	232,214
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	-	-	196,368	201,945	6,471,674	6,869,987	6,080,666
Ընդամենը	24,471,785	11,140,352	14,573,926	28,492,658	21,517,996	100,196,716	96,009,651
Փոխատվության համձնառություններ	14,716,088	-	-	-	-	14,716,088	14,716,088

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցայահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք
31 Դեկտեմբեր 2023							
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերց ներգրավված վարկեր, ավանդներ և այլ մնացորդներ	-	-	19,284	17,865	76,046	113,195	97,523
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	20,719,957	5,633,719	8,503,688	21,907,571	20,537,431	77,302,365	73,831,733
Վարձակալության գծով պարտավորություն	6,372	12,745	19,117	38,697	396,448	473,379	353,279
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	384,687	-	-	-	294,599	679,286	679,286
Այլ ներգրավված միջոցներ	5,184	15,863	22,893	45,432	238,003	327,375	278,949
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	-	204,054	-	207,253	7,127,349	7,538,656	6,411,157
Ընդամենը	21,116,200	5,866,381	8,564,981	22,216,817	28,669,877	86,434,255	81,651,927
Փոխատվության համձնառություններ	8,972,950	-	-	-	-	8,972,950	8,972,950

ՀՀ օրենսդրության համաձայն՝ անհատները կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ դեպքերի մեծամասնությունում կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Ստորև ներկայացված է այս ավանդների գծով մնացորդների դասակարգումն ըստ սահմանված մարման ժամկետների:

	30 Սեպտեմբեր 2024	31 Դեկտեմբեր 2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Մինչև 1 ամիս ժամկետով	2,044,702	2,119,448
1-ից 3 ամիս ժամկետով	4,215,059	3,625,655
3-ից 12 ամիս ժամկետով	20,026,320	16,391,855
Ավելի քան 1 տարի ժամկետով	8,023,309	8,881,624
	34,309,390	31,018,581

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև քերվող աղյուսակում ներկայացված է 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

	Ցպահանջ և միջև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,427,600	-	-	-	-	-	-	7,427,600
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	4,738,613	-	-	-	-	-	-	4,738,613
Բանկերին տրված վարկեր, ավանդներ և այլ պահանջներ	14,264,056	1,943,259	5,465,048	1,933,181	-	364,786	-	23,970,330
Հաճախորդներին տրված վարկեր	722,834	1,285,278	12,429,100	18,151,307	22,702,756	-	13,806	55,305,081
Ներդրումային արժեթղթեր	5,170,777	1,949,590	3,424,152	20,926,198	3,391,781	34,674	-	34,897,172
Օգտագործման իրավունքի ձեռք բերված ակտիվներ	-	-	-	-	-	365,095	-	365,095
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	2,926,739	-	2,926,739
Առգարված ակտիվներ	-	-	-	-	-	138,473	-	138,473
Այլ ակտիվներ	160,839	-	-	-	-	193,703	-	354,542
Ընդամենը ակտիվներ	32,484,719	5,178,127	21,318,300	41,010,686	26,094,537	4,023,470	13,806	130,123,645
Պարտավորություններ								
Բանկերից ներգրավված վարկեր, ավանդներ և այլ մնացորդներ	5,113,904	-	3,551,597	107,426	-	-	-	8,772,927
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	18,726,720	10,767,583	37,203,772	13,046,170	4,973	-	-	79,749,218
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	-	112,464	-	-	-	-	112,464
Վարձակալության գծով պարտավորություն	3,612	7,635	36,191	274,965	-	-	-	322,403
Այլ պարտավորություններ	559,957	-	85,925	-	-	324,861	-	970,743
Այլ ներգրավված միջոցներ	4,030	11,433	36,768	113,154	66,829	-	-	232,214
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	205,039	-	205,039
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	-	-	4,195	6,076,471	-	-	-	6,080,666
Ընդամենը պարտավորություններ	24,408,223	10,786,651	41,030,912	19,618,186	71,802	529,900	-	96,445,674
Ջուտ դիրքը	8,076,496	(5,608,524)	(19,712,612)	21,392,500	26,022,735	3,493,570	13,806	33,677,971

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

	Ցպահանջ և միջև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6,268,266	-	-	-	-	-	-	6,268,266
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	5,441,127	-	-	-	-	-	-	5,441,127
Բանկերին տրված վարկեր, ավանդներ և այլ պահանջներ	13,691,142	7,002	-	2,016,711	-	967,815	-	16,682,670
Հաճախորդներին տրված վարկեր	528,281	4,935,079	8,463,123	16,726,190	19,896,664	-	23,248	50,572,585
Ներդրումային արժեթղթեր	6,051,076	3,846,210	3,468,072	16,323,269	1,904,139	17,517	-	31,610,283
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	416,504	-	416,504
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	2,849,472	-	2,849,472
Առգարված ակտիվներ	-	-	-	-	-	147,727	-	147,727
Այլ ակտիվներ	65,414	-	-	-	-	271,141	-	336,555
Ընդամենը ակտիվներ	32,045,306	8,788,291	11,931,195	35,066,170	21,800,803	4,670,176	23,248	114,325,189
Պարտավորություններ								
Բանկերից ներգրավված վարկեր, ավանդներ և այլ մնացորդներ	-	-	31,525	65,998	-	-	-	97,523
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	20,633,809	5,395,018	28,818,398	18,979,612	4,896	-	-	73,831,733
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	-	201,863	-	-	-	-	201,863
Վարձակալության գծով պարտավորություն	3,256	6,800	32,067	248,618	62,538	-	-	353,279
Այլ պարտավորություններ	418,638	-	-	-	-	368,463	-	787,101
Այլ ներգրավված միջոցներ	4,757	12,962	56,177	139,776	65,277	-	-	278,949
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	94,640	-	94,640
Ստորագրատ փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	-	107,186	-	6,303,971	-	-	-	6,411,157
Ընդամենը պարտավորություններ	21,060,460	5,521,966	29,140,030	25,737,975	132,711	463,103	-	82,056,245
Զուտ դիրքը	10,984,846	3,266,325	(17,208,835)	9,328,195	21,668,092	4,207,073	23,248	32,268,944

Ժամկետանց սյան ներքո ներկայացնում են ակտիվների միայն ժամկետանց մասերը համաձայն պայմանագրային մարման ժամկետների, և ոչ թե ամբողջական ակտիվը: Ակտիվների որակի վերաբերյալ ավելի մանրամասն տեղեկատվություն ներկայացված է ծանոթագրություն 13-ում:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական միջոցը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունն է: Այս նպատակի համար բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները, նուստրո հաշիվները, ոսկու ստանդարտացված ձուլակտորները, ՀՀ կառավարության և ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերը և այլ կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները: 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը կազմում է 278.10% (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 254.44%):

Վերը ներկայացված հարաբերակցությունը կիրառվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափի (նվազագույնը՝ 60%) հետ համապատասխանությունը գնահատելու համար:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

(ե) Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկն ուղղակի կամ անուղղակի վնաս կրելու ռիսկն է, որը պայմանավորված է Բանկի գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքի հետ կապված բազմաթիվ պատճառներով, ինչպես նաև պարտքային, շուկայական և իրացվելիքային ռիսկերից տարբեր արտաքին գործոնների, օրինակ՝ օրենսդրական և կանոնակարգող պահանջների և կորպորատիվ վարքագծի ընդունված ստանդարտների ազդեցությամբ: Գործառնական ռիսկն առաջանում է Բանկի բոլոր գործառնությունների հետ կապված:

Բանկի նպատակն է այնպես կառավարել գործառնական ռիսկը, որ հնարավոր լինի հավասարակշռել ֆինանսական կորուստ կրելուց և Բանկի հեղինակությանը վնաս հասցնելուց խուսափելն ու ծախսերի կրճատումը և նորարարությունները: Բոլոր դեպքերում, Բանկի քաղաքականությունը պահանջում է համապատասխանության ապահովում բոլոր կիրառելի օրենսդրական և կանոնակարգող պահանջների հետ:

Բանկը գործառնական ռիսկը կառավարում է ներդնելով ներքին հսկողության մեխանիզմներ, որոնք ղեկավարությունը համարում է անհրաժեշտ Բանկի գործունեության յուրաքանչյուր ոլորտում:

25 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ դասակարգում է օրենսդրությամբ բանկերի համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի առաջին մակարդակի հիմնական, առաջին մակարդակի և ընդհանուր նորմատիվային կապիտալների և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշները («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինեն սահմանված նվազագույն ցուցանիշներից 6.2%, 8.3% և 11%:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում է օրենսդրությամբ սահմանված ցուցանիշին :

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	30 Սեպտեմբեր 2024	31 Դեկտեմբեր 2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Առաջին մակարդակի կապիտալ		
Բաժնետիրական կապիտալ	26,249,100	26,249,100
Էմիսիոն եկամուտ	257,149	257,149
Գլխավոր պահուստ	379,537	128,028
Չբաշխված շահույթ	5,794,849	5,201,738
Ներդրումային արժեքի իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստ	469,422	(183,032)
Նվազեցումներ	(2,719)	(43,324)
Ընդամենը առաջին մակարդակի կապիտալ	33,147,338	31,609,658
Երկրորդ մակարդակի կապիտալ		
Հնարավոր կորուստների ընդհանուր պահուստ	627,134	637,343
Ստորադաս փոխառություններ	2,459,856	3,478,129
Ընդամենը երկրորդ մակարդակի կապիտալ	3,086,989	4,115,472
Ընդամենը կապիտալ	36,234,328	35,725,131
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	109,295,754	93,306,491
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցությունը (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	33.15%	38.29%
Ընդամենը առաջին մակարդակի հիմնական կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցությունը (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	30.33%	33.88%
Ընդամենը առաջին մակարդակի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցությունը (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	30.33%	33.88%

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով պահանջներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

26 Փոխատվության հանձնառություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այս հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև մեկ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման մույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխատվության հանձնառություններն ըստ դասակարգերի: Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ այդ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

	30 Սեպտեմբեր 2024	31 Դեկտեմբեր 2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառություններ	10,903,142	5,520,089
Վարկային քարտերի գծով հանձնառություններ	2,073,739	1,753,153
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	1,739,207	1,699,708
	14,716,088	8,972,950

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային փոխատվության հանձնառությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս հանձնառությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել մինչև կատարման ժամկետը:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այս փոխատվության հանձնառություններից 10,597,440 հազար ՀՀ դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 5,204,822 հազար ՀՀ դրամ) գումարով հանձնառությունները վերաբերում են քսանչորս հաճախորդի (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ տասնուոր հաճախորդի), ինչը վկայում է էական պարտքային ռիսկի առկայության մասին:

Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Բանկն ունի մինչև 500,000 հազար ՀՀ դրամի չափով ապահովագրական ծածկույթ ապահովագրության յուրաքանչյուր տեսակի համար, ներառյալ՝ շենքերը և սարքավորումները, գործունեության ընդհատումը և երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորությունները, որոնք կարող են առաջանալ գույքին վնաս հասցնելուց՝ Բանկի գույքի հետ կապված տեղի ունեցած պատահարների կամ Բանկի գործունեության հետևանքով: Բանկն ապահովագրել է նաև դրամարկղերը 110,000 հազար ՀՀ դրամի չափով՝ ֆիզիկական վնասից և գողությունից:

(բ) Դատական վարույթներ

Դեկլարությունը տեղյակ չէ Բանկի դեմ հարուցված որևէ փաստացի, անավարտ կամ սպառնացող նշանակալի հայցերի մասին:

(գ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Դեկլարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Բանկի մայր կազմակերպությունն է «Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ»-ը, որին պատկանում է Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 100%-ը: Մայր կազմակերպությունը հրապարակում է ատլիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունները: Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է պրն. Ֆրանսուա Բասիլը:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

(բ) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2024թ. և 2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար:

	1 Հուլիս 2024 30 Սեպտեմբեր 2024 հազ. դրամ	1 Հունվար 2024 30 Սեպտեմբեր 2024 հազ. դրամ	1 Հուլիս 2023 30 Սեպտեմբեր 2023 հազ. դրամ	1 Հունվար 2023 30 Սեպտեմբեր 2023 հազ. դրամ
Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ	104,502	307,044	109,090	268,937

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	30 Սեպտեմբեր 2024	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	31 Դեկտեմբեր 2023	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Տրված վարկեր (համախառն)	342,587	11.00%	339,140	10.77%
Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(814)		(634)	
Ստացված ավանդներ	304,970	2.83%	334,077	3.29%

Կապակցված կողմերին փոխառությունները տրամադրված են ՀՀ դրամով և արտարժույթով և ենթակա են մարման 1-ից 20 տարվա ընթացքում՝ կախված փոխառության տեսակից: Փոխառություններն ապահովված են համապատասխան տեսակի գրավով, ինչպես ներկայացված է Ծանոթագրություն 13-ի (բ) կետում:

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները 2024թ. և 2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար:

	1 Հուլիս 2024 30 Սեպտեմբեր 2024 հազ. դրամ	1 Հունվար 2024 30 Սեպտեմբեր 2024 հազ. դրամ	1 Հուլիս 2023 30 Սեպտեմբեր 2023 հազ. դրամ	1 Հունվար 2023 30 Սեպտեմբեր 2023 հազ. դրամ
Շահույթ կամ վնաս				
Տոկոսային եկամուտ	9,193	27,148	9,085	26,601
Տոկոսային ծախս	(2,180)	(6,933)	(2,456)	(5,210)
(Պարտքային վնաս)/պարտքի հակադարձում	(53)	(180)	54	220

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են մայր կազմակերպությունը, վերջինիս այլ դուստր կազմակերպությունները և չվերահսկող բաժնետերերին:

Ստորև ներկայացված են 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Մայր կազմակերպություն		Մայր կազմակերպության այլ դուստր կազմակերպություններ		Մայր կազմակերպության հետ կապակցված այլ ընկերություններ		Ընդամենը
	հազ. դրամ	Միջին արդյու- նավետ տոկոսա- դրույք %	հազ. դրամ	Միջին արդյու- նավետ-տոկոսա- դրույք %	հազ. դրամ	Միջին արդյու- նավետ տոկոսա- դրույք %	հազ. դրամ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն							
Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ							
- ԱՄՆ դոլարով	271,906		8,391		-		280,297
- եվրոյով	305,677		308		-		305,985
- այլ արտարժույթով	13,763		-		-		13,763
Բանկերում ներդրված ավանդներ							
- ԱՄՆ դոլարով			5,005,087	6.01%			5,005,087
- եվրոյով			5,114,387	5.88%			5,114,387
Պարտավորություններ							
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	-	-	5,610,140	5.83%	5,610,140
Այլ ներգրավված միջոցներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	-	-	-	-	-
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից							
- ԱՄՆ դոլարով	2,015,259	6.52%	-	-	-	-	2,015,259
- եվրոյով	4,065,406	6.52%	-	-	-	-	4,065,406
Բանկերից ներգրավված ավանդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	3,520,875	5.81%	-	-	-	-	3,520,875
- եվրոյով	5,097,300	4.41%	-	-	-	-	5,097,300
Այլ պարտավորություններ							
- ԱՄՆ դոլարով	59,866	-	-	-	-	-	59,866
Շահույթ կամ վնաս							
-	-	-	-	-	-	-	-
Տոկոսային եկամուտ							
-	-	-	181,709	-	-	-	181,709
Տոկոսային ծախս							
-	(414,617)	-	-	-	(240,563)	-	(655,180)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ							
-	11,544	-	-	-	-	-	11,544
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս							
-	(23,618)	-	(45)	-	-	-	(23,663)
Մասնագիտական ծառայություններ							
-	(46,895)	-	-	-	-	-	(46,895)

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև ներկայացված են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Մայր կազմակերպություն		Մայր կազմակերպության այլ դուստր կազմակերպություններ		Մայր կազմակերպության հետ կապակցված այլ ընկերություններ		Ընդամենը
	հազ. դրամ	Միջին արդյու- նավետ տոկոսա- դրույք %	հազ. դրամ	Միջին արդյու- նավետ-տոկոսա- դրույք %	հազ. դրամ	Միջին արդյու- նավետ տոկոսա- դրույք %	հազ. դրամ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն							
Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ							
- ԱՄՆ դոլարով	455,669		4,078		-		459,747
- եվրոյով	167,381		2,943		-		170,324
- այլ արտարժույթով	2,845		-		-		2,845
Պարտավորություններ							
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-		-		5,640,854	5.53%	5,640,854
Այլ ներգրավված միջոցներ	-						
- ԱՄՆ դոլարով	-				-	-	-
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	-						
- ԱՄՆ դոլարով	2,140,643	6.52%	-		-		2,140,643
- եվրոյով	4,270,514	6.52%	-		-		4,270,514
Այլ պարտավորություններ							
- ԱՄՆ դոլարով	57,278		-		-		57,278
Շահույթ կամ վնաս							
Տոկոսային եկամուտ	-		-		-		-
Տոկոսային ծախս	(291,867)		-		(214,002)		(505,869)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ	7,785		-		-		7,785
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	(19,377)		(42)		-		(19,419)
Մասնագիտական ծառայություններ	(30,000)		-		-		(30,000)

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների գծով դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները գրավով ապահովված չեն:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):

- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են մմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, մմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:

- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են մմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահաջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները, բացառությամբ ՀՀ դրամով արտահայտված հաճախորդներին տրված վարկերի և հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ժամկետային ավանդների իրական արժեքների, մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին:

	30 Սեպտեմբեր 2024		31 Դեկտեմբեր 2023	
	հազ. դրամ		հազ. դրամ	
	Իրական արժեք	Մնացորդային արժեք	Իրական արժեք	Մնացորդային արժեք
Հաճախորդներին տրված վարկեր	53,349,045	55,305,081	48,587,414	50,572,585
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	79,809,758	79,749,218	73,615,402	73,831,733

Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ժամկետային ավանդների իրական արժեքների չափումները դասվում են իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակին: Հաճախորդներին տրված վարկերը՝ 3-րդ մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Ներդրումային արժեքից				
- Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային գործիքներ	5,783,424	29,079,074	-	34,862,498
- Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	-	-	34,674	34,674

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինն ամիսների համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Ներդրումային արժեքներ				
- Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային գործիքներ	9,390,638	22,202,128	-	31,592,766
- Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	-	-	17,517	17,517

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար՝ չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և զեղչված դրամական հոսքերի մոդելները, մմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գները, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ ռիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփրեդերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են զեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»: